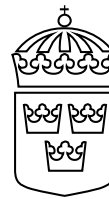

Regeringens proposition

2022/23:107

Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag

Prop.
2022/23:107

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 18 april 2023

Ulf Kristersson

Niklas Wykman
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen finns de förslag avseende förfarandet för elstöd till företag som har bedömts lämpliga att genomföra i lag.

Skatteverket föreslås vara handläggande myndighet. Beviljat elstöd ska tillgodoräknas stödmottagarna genom kreditering på skattekontot. Om det finns ett överskott på skattekontot efter att stöd har tillgodoräknats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut om det inte finns något hinder mot utbetalning.

Den som har tillgodoräknats stöd föreslås vara återbetalningsskyldig om stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller om villkoren för stödet inte har följts. Vidare föreslås bestämmelser om återkrav, anstånd, dröjsmålsränta och indrivning.

Beslut enligt den nya lagen föreslås gälla omedelbart.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 8 maj 2023.

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Lagtext	4
2.1	Förslag till lag om förfarande för elstöd till företag	4
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	7
3	Ärendet och dess beredning	10
4	Elstöd till företag	11
4.1	Förslaget till förordning om elstöd till företag	11
4.2	Förslagen i denna proposition	12
5	Förfarande för elstödet till företag	12
5.1	En ny lag om förfarandet för elstöd till företag	12
5.2	Handläggande myndighet	13
5.3	Hantering inom skattekontot	15
5.4	Återbetalning och återkrav	17
5.5	Verkställighet	19
5.6	Anstånd	21
5.7	Ränta	22
5.8	Indrivning och preskription	24
5.9	Överklagande	25
5.10	Personuppgiftsbehandling	27
5.11	Sekretessfrågor	30
5.12	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	34
6	Konsekvensanalys	35
7	Författningskommentar	38
7.1	Förslaget till lag om förfarande för elstöd till företag	38
7.2	Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet	47
Bilaga 1	Sammanfattning av promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag	50
Bilaga 2	Promemorians lagtext	51
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	57
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	58
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	64
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 april 2023	71

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2022/23:107

Regeringens förslag:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om förfarande för elstöd till företag.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Riksdagen beslutar att förkorta motionstiden till tre dagar.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om förfarande för elstöd till företag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om ett förfarande för stöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser (elstöd).

2 § Skatteverket prövar frågor enligt denna lag.

Rätt att meddela föreskrifter om elstöd

3 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om förutsättningarna för elstöd och elstödet storlek.

Tillgodoräknande och utbetalning av stöd

4 § Elstöd som beviljas ska tillgodoräknas stödmottagaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

5 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att elstöd har tillgodoräknats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd. Skatteverket får besluta om utbetalning från skattekontot på annat sätt om särskilda förhållanden motiverar det.

En utbetalning enligt första stycket ska inte göras om det finns något hinder som anges i 64 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns ett överskott på skattekontot efter kreditering av ett elstöd, ska intäktsränta enligt 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförfarandelagen beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräknandet.

Återbetalning och återkrav

6 § Den som har tillgodoräknats elstöd är återbetalningsskyldig om

1. stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller
2. villkoren för stödet inte har följts.

7 § Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Ett sådant

beslut ska ange det belopp som stödmottagaren ska betala tillbaka och innehålla uppgift om när beloppet senast ska betalas.

Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket beslutat om återkrav.

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

8 § Ett återkrav ska betalas genom insättning på ett särskilt konto för återbetalningar som finns hos Skatteverket. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Anstånd

9 § Vid återkrav enligt 7 § ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet.

Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

10 § Skatteverket får återkalla anstånd enligt 9 § första stycket eller sätta ned anståndsbeloppet om

1. förhållandena har ändrats väsentligt sedan anståndet beviljats,
2. sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet, eller
3. det finns andra särskilda skäl.

Ränta

11 § Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, ska ränta tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att elstödet tillgodoräknades till och med den dag betalning sker. Ränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Indrivning, verkställighet och preskription

12 § Om ett återkrav av elstöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

13 § Om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran på återkrav för indrivning.

14 § Skatteverkets beslut om återkrav enligt 7 § får verkställas enligt utsökningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft.

Prop. 2022/23:107 **15 §** Om en fordran på återkrav av elstöd har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in räntan.

16 § En fordran på elstöd som ska tillgodoräknas enligt 4 § får inte överlåtas innan beloppet kan betalas ut.

17 § En fordran som avses i 16 § får utmätas trots att den inte får överlåtas. Utmätning får dock göras först efter det att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken tillämpas inte vid utmätning av en fordran på elstöd.

18 § En fordran på återkrav av elstöd ska vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

19 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart.

Överklagande

20 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser anstånd enligt 9 § andra stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 8 maj 2023.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 och 4 §§ och 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt vid handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna.

4 §³

Uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för

1. fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter,
2. bestämmande av pensionsgrundande inkomst,
3. fastighetstaxering,
4. revision och annan analys- eller kontrollverksamhet,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2020:550.

³ Senaste lydelse 2022:1684.

- Prop. 2022/23:107
5. tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning,
 6. handläggning
 - a) enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
 - b) av andra frågor om ansvar för någon annans skatter och avgifter,
 - c) enligt lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och 22 b kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),
 - d) enligt lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet och 33 a kap. skatteförfarandelagen,
 - e) enligt 33 b kap. skatteförfarandelagen,
 - f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd, och
 - f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag, och*
 - g) enligt lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet, lagen (2022:1682) om automatiskt utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och 22 c kap. skatteförfarandelagen,
 7. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande,
 8. hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,
 9. hantering av uppgifter om sjuklönekostnad, och
 10. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

2 kap.

3 §⁴

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden,
2. en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare,
3. registrering för skatter och avgifter,
4. underlag för fastställande av skatter och avgifter,
5. bestämmande av skatter och avgifter,
6. underlag för fastighetstaxering,
7. revision och annan kontroll av skatter och avgifter,
8. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
9. avgiftsskyldighet till ett registrerat trossamfund och medlemskap i fackförening,

10. yrkanden och grunder i ett ärende,

11. beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende,

12. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd, och

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd *eller för handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag,* och

14. uppgifter om sjuklönekostnad.

I databasen får även andra uppgifter behandlas som behövs för fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 8 maj 2023.

3 Ärendet och dess beredning

Energipriserna i Europa har till följd av den ekonomiska återhämtningen efter pandemin och därefter den ryska invasionen av Ukraina stigit till exceptionellt höga nivåer. Regeringen aviserade därför i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1 utg.omr. 21 avsnitt 2.8) att ett elstöd finansierat av intäkter från överbelastning i elnätet (s.k. flaskhalsintäkter) hos Affärsverket svenska kraftnät (nedan Svenska kraftnät) ska återföras till elkonsumenter.

Regeringen gav den 18 augusti 2022 Svenska kraftnät i uppdrag att hos Energimarknadsinspektionen ansöka om att få använda flaskhalsintäkter för att finansiera nödåtgärder som på kort sikt kan komma konsumenter och företag till del. Svenska kraftnät ansökte den 27 oktober 2022 om att få använda flaskhalsintäkterna för att finansiera ett stöd till elanvändarna i form av en engångsutbetalning. Den 16 november 2022 godkände Energimarknadsinspektionen delvis Svenska kraftnäts ansökan. Den 22 december 2022 beslutade regeringen förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022. För företag behövde dock utformningen av stödet revideras för att försäkra förenlighet med EU:s statsstödsregelverk. Samma dag gav därför regeringen Svenska kraftnät i uppdrag att på nytt ansöka hos Energimarknadsinspektionen om ett stöd för näringsidkare och juridiska personer. Svenska kraftnät ansökte den 4 januari 2023 och ansökan godkändes av Energimarknadsinspektionen den 11 januari 2023.

Inom Finansdepartementet har promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag tagits fram. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 1*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. Remissyttrandena finns tillgängliga i lagstiftningsärendet (Fi2023/00722).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 mars 2023 att inhämta Lagrådets yttrande över lagförslagen i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitt 5.1, 5.3, 5.4, 5.6, 5.7 och 5.9 samt i författningskommentaren (avsnitt 7). Lagrådet har, utöver synpunkter på lagtexten, även angett att vissa avsnitt i skälen bör förtydligas. Detta har i vissa fall gjorts nedan. I förhållande till lagrådsremissen har även vissa mindre språkliga och redaktionella ändringar gjorts.

Skäl för förkortad motionstid

Mot bakgrund av vad som anförts ovan är det viktigt att elstödet till företag kan börja beviljas och tillgodoräknas sökandena så snart som möjligt. Det är därför angeläget att reglerna om elstöd till företag kan träda i kraft så snart som möjligt. Regeringen anser därför att det finns synnerliga skäl för riksdagen att besluta om förkortad motionstid.

Regeringen föreslår att motionstiden förkortas till tre dagar.

4.1 Förslaget till förordning om elstöd till företag

Klimat- och näringslivsdepartementet remitterade den 20 februari 2023 ett förslag till förordning om elstöd till företag med tillhörande promemoria. I det föreslås sammanfattningsvis följande. Företag, vilket i det remitterade förslaget definieras som juridiska personer eller fysiska personer som bedriver näringsverksamhet, har efter ansökan rätt till stöd om de enligt ett avtal med ett nätföretag den 17 november 2022 hade rätt att ta ut el i en uttagspunkt i något av de två sydligaste elområdena (elområde 3 och 4) och om el togs ut för förbrukning i uttagspunkten någon gång under oktober 2021–september 2022 (referensperioden). Att stödet ska lämnas till juridiska personer innebär att det kan bli aktuellt både för företag och organisationer, exempelvis stiftelser, föreningar, registrerade trossamfund, kommuner och regioner. För dödsbon finns vissa specialregler som reglerar i vilka fall ett dödsbo kan få stöd enligt förordningen om elstöd till företag och i vilka fall ett dödsbo kan få stöd enligt förordningen om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022.

Syftet med elstödet är att det ska täcka framtida elkostnader. För att komma fram till storleken på stödet behövs dock en praktisk och rimlig beräkningsmodell. Elförbrukningen under referensperioden har bedömts vara en lämplig sådan. Stöd lämnas med 79 öre per kilowattimme för en uttagspunkt i elområde 4 och med 50 öre per kilowattimme för en uttagspunkt i elområde 3. Det finns maxbelopp för hur mycket stöd som kan lämnas per företag eller koncern, vilka varierar beroende på verksamhetsområde. Vissa andra typer av stöd ska räknas av från stödbeloppet och rätt till elstöd till företag föreligger inte om uttaget av el berättigar till stöd enligt förordningen om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022. Sökanden, och i vissa fall företagsledaren, måste även uppfylla vissa krav, exempelvis att inte ha näringsförbud, vara försatt i konkurs eller ha vissa typer av skulder som lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Ansökan ska lämnas elektroniskt till Skatteverket mellan den 30 maj och den 25 september 2023. En ansökan ska innehålla bl.a. identifikationsuppgifter för sökanden, namn på företrädare för sökanden, elförbrukning i en viss uttagspunkt samt i vissa fall koncernstruktur och verksamhet för sökande företag och tidigare utbetalda stöd. Ansökan föreslås även innehålla en försäkran om att kraven för stödet är uppfyllda. Företag som ingår i en koncern ska ansöka samlat om stöd. Nätföretag ska rapportera uppgifter om bl.a. avtal och elförbrukning för de aktuella uttagspunkterna till Skatteverket. Ett beslut om stöd ska innehålla villkor om att stödmottagaren på Skatteverkets begäran ska lämna de uppgifter och handlingar som krävs för kontroll av stödet. Stödet och den administration som krävs finansieras genom flaskhalsintäkter hos Svenska kraftnät.

4.2 Förslagen i denna proposition

I denna proposition finns de förslag avseende förfarandet för elstödet till företag som har bedömts lämpliga att genomföra i lag och som behandlas i promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag.

Folkets hus och parker, Företagarna, Försvarmakten, Energi-företagen, Energimyndigheten, Lantbrukarnas riksförbund, Region Blekinge, Svensk dagligvaruhandel, Svensk Handel, Småföretagarnas riksförbund och Ideell kulturallians har i sina remissvar lämnat synpunkter på frågor som hanteras i den förordning som beskrivs i avsnitt 4.1 ovan eller på energipolitik i stort. Dessa synpunkter behandlas inte i denna proposition. *Sveriges Kommuner och Regioner* har efterfrågat vissa förtydliganden avseende förordningen. Inte heller detta hanteras i denna proposition.

5 Förfarande för elstödet till företag

5.1 En ny lag om förfarandet för elstöd till företag

Regeringens förslag: En ny lag om förfarande för elstöd till företag införs.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Bolagsverket* anger att det inte finns något hinder mot att en i huvudsak gynnande reglering meddelad med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen innehåller villkor som isolerade skulle kunna uppfattas som betungande. Utifrån ett författningstekniskt och normhierarkiskt perspektiv framstår det som bakvänt att de huvudsakliga bestämmelserna om förutsättningarna för att beviljas stöd framgår av en förordning medan vissa kompletterande bestämmelser om förfarandet anges i lag. *Energimyndigheten, Länsstyrelsen i Västra Götaland, Sveriges allmännyttan och Sölvesborgs kommun* tillstyrker förslagen i promemorian generellt. *Svenska kraftnät, Boverket, Fastighetsägarna, Fortifikationsverket, Försvarets materielverk, Försäkringskassan, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Konjunkturinstitutet, Konsumentverket, Region Blekinge* och *Svenskt Näringsliv* har inga synpunkter på eller inga invändningar mot förslagen i promemorian generellt.

Skälen för regeringens förslag: Vissa av de regler som behövs för hantering av elstödet till företag är av sådan art att de måste eller bör hanteras i lag, snarare än förordning. *Bolagsverket* anger att det inte finns något hinder mot att en i huvudsak gynnande reglering meddelad med stöd av 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen innehåller villkor som isolerade skulle kunna uppfattas som betungande och att det framstår som bakvänt att de huvudsakliga bestämmelserna om förutsättningarna för stödet framgår av förordning medan kompletterande bestämmelser om förfarandet anges i lag. *Lagrådet* anger att det typiskt sett inte är någon god ordning att en författning för sin tillämpning ska vara beroende av en

annan författning, som dessutom ligger på en lägre nivå i normhierarkin. Regeringen kan med anledning av dessa synpunkter konstatera att en författning som är i grunden gynnande för enskilda omfattas av regeringens primära normgivningsområde enligt 8 kap. 7 § första stycket 2 regeringsformen. Regler om förutsättningar för att bevilja stöd kan därför meddelas i förordning. Som Bolagsverket framhåller gäller detsamma rent principiellt även i fråga om betungande inslag i en i övrigt gynnande reglering, t.ex. villkor om återbetalning och återkrav samt krav på räntebetalning. Eftersom regeringen anser att det är angeläget att utforma handläggningsreglerna så att utbetalningar av stöd kan hanteras av en myndighet som har stor vana att effektivt, snabbt och rättssäkert handlägga ett stort antal ärenden på kort tid (se avsnitt 5.2 nedan), påverkar valet av handläggande myndighet bl.a. behovet av att göra vissa ändringar i lag, främst när det gäller skattekontot och regleringen om Skatteverkets personuppgiftsbehandling. Samtidigt är det enligt regeringen angeläget att reglerna kan träda i kraft så snart som möjligt, så att stödet snabbt kan komma mottagarna till godo i det ansträngda läge som många av dem nu kan befinna sig i. Genom att de regler som inte behöver hanteras i lag men behöver anmälas som statsstöd samlas i en förordning kan de reglerna anmälas till Europeiska kommissionen samtidigt som de regler som hanteras i lag remitteras till Lagrådet, vilket snabbar upp processen betydligt. Uppdelningen medför alltså att ikraftträdandet kan tidigareläggas jämfört med om samtliga regler samlas i en lag. Med tanke på vikten av att elstödet snabbt kommer företag och organisationer till godo anser regeringen att det mest lämpliga sättet att utforma regleringen på är att dela upp reglerna mellan en lag och en förordning.

Med anledning av de synpunkter som förs fram av Bolagsverket vill regeringen framhålla att det inte är ett absolut krav att samtliga regler som föreslås i denna proposition anges i lag. Enligt regeringen framstår det emellertid som lämpligt att hålla samman vissa grupper av regler för att de ska bli mer lättöverskådliga. Eftersom reglerna inte har något naturligt samband med en befintlig lag bör reglerna hanteras i en egen lag. Regeringen föreslår därför att det införs en ny lag om förfarande för elstöd till företag.

Lagrådet uppfattar det som naturligt att definitionen av ordet ”företag” finns i lagen. Regeringen delar inte den bedömningen. Ordet ”företag” används inte i lagen förutom som hänvisning till stödets namn. Avseende hur ordet används i förslaget till förordning om elstöd till företag, se avsnitt 4.1 ovan.

Lagförslag

Förslaget medför införandet av en ny lag om förfarande för elstöd till företag.

5.2 Handläggande myndighet

Regeringens förslag: Skatteverket ska vara handläggande myndighet.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Företagarna, Lantbrukarnas riksförbund, Malmö kommun, Svensk dagligvaruhandel* och *Svensk Handel* tillstyrker att Skatteverket ska vara handläggande myndighet. *Energiföretagen* anser att det är bra att en statlig myndighet hanterar elstödet till företag. *Försvarmakten* anger att om Skatteverket inom ramen för handläggningen ska hantera säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter behöver såväl författning som rutiner utformas på så sätt att uppgifter inte röjs. Nödvändiga säkerhetsskyddsåtgärder behöver vidtas inom den handläggande myndigheten. *Skatteverket* anger att nätföretagen eventuellt kan komma att lämna uppgifter som är säkerhetsskyddsklassificerade och att det behöver blir föremål för överväganden. *Säkerhetspolisen* anger att uppgifter som enskilda uttagspunkter skulle kunna vara sådana uppgifter som rör säkerhetskänslig information. När stora mängder information samlas in kan det ibland även vara möjligt att härleda ny information ur den aggregerade informationsmängden. Såväl författningar som praktiska rutiner gällande elstödet behöver utformas på så sätt att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i förekommande fall inte obehörigen röjs och att nödvändiga säkerhetsskyddsåtgärder vidtas.

Skälen för regeringens förslag: Det kan förutses att det kommer att vara ett mycket stort antal företag och organisationer som kommer att vilja utnyttja elstödet. Det är dessutom fråga om mycket stora belopp som kan komma att betalas ut. För att säkerställa en effektiv, snabb och rättssäker handläggning av ansökningarna om stöd bör den handläggande myndigheten ha vana att handlägga ett stort antal ärenden på kort tid. Skatteverket är den myndighet som har bäst förutsättningar att klara av denna uppgift på den korta tid som står till buds. Trots att hantering av stöd till företag inte har någon naturlig koppling till Skatteverkets verksamheter föreslår regeringen därför att ärenden om elstöd till företag ska handläggas av Skatteverket.

Försvarmakten, Skatteverket och *Säkerhetspolisen* har påpekat att de uppgifter som Skatteverket hanterar med anledning av elstödet till företag eventuellt kan vara säkerhetsskyddsklassificerade. Vilka uppgifter som Skatteverket ska hantera regleras på förordningsnivå. Eventuella åtgärder för att säkerställa att sådana uppgifter inte ska förekomma i onödan omfattas därför inte av denna proposition. Regeringen delar dock bedömningen att det inte kan uteslutas att sådana uppgifter kan förekomma i handläggningen. Det är dock Skatteverkets ansvar att säkerställa att information som, enskilt eller aggregerat, kan utgöra säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter hanteras i enlighet med de krav som finns för sådana uppgifter.

Lagförslag

Förslaget medför införandet av 2 § i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

Regeringens förslag: Beviljat elstöd ska tillgodoräknas stödmottagarna genom kreditering på skattekontot. Om det finns ett överskott på skattekontot efter att stöd har tillgodoräknats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut om det inte finns något hinder mot utbetalning. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i stöd. Intäktsräntan ska beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten, Malmö kommun* och *Sveriges allmännyttan* anser att det är lämpligt att stödet hanteras inom skattekontosystemet. *Folkets hus och parker* och *Ideell kulturallians* anger att många föreningar saknar skattekonton, vilket försvårar utbetalningarna av elstöd.

Skälen för regeringens förslag: Det är angeläget att elstödet kan komma sökandena till del så snart som möjligt. Det är därför nödvändigt att använda sig av administrativa rutiner som redan finns hos Skatteverket, eller som relativt lätt kan byggas upp. För vissa andra stöd som hanteras av Skatteverket, såsom omställningsstödet, sker överföringen av stödet till sökanden genom att det beslutade stödet krediteras sökandens skattekonto. Ett sådant förfarande bedöms vara lämpligt även för elstödet till företag. Att skattekontot används medför även att avräkning kommer att ske mot underskott för skatter och avgifter enligt de vanliga bestämmelserna i skattekontosystemet, på motsvarande sätt som gäller för andra stöd som krediteras skattekontot. Det innebär även att lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter blir tillämplig. *Folkets hus och parker* och *Ideell kulturallians* påpekar att många föreningar saknar skattekonton, vilket enligt dem skulle försvåra utbetalningarna av elstöd. Om en aktör som är berättigad till elstöd skulle sakna ett skattekonto kan Skatteverket skapa ett sådant konto. Att en förening saknar skattekonto hindrar därför inte utbetalning av elstöd. Regeringen föreslår att beviljat elstöd ska tillgodoräknas stödmottagarna genom kreditering på skattekontot.

För att ett beviljat stöd ska komma sökanden till godo så snart som möjligt föreslår regeringen att det ska göras en automatisk utbetalning till sökandens konto hos ett bank- eller kreditmarknadsföretag om krediteringen av ett stöd medför ett överskott på skattekontot. I lagtexten anges detta som att det överskjutande beloppet automatiskt ska betalas ut till "betalningsmottagarens" bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Det anges även hur uppgift om sådant konto ska inhämtas. *Lagrådet* anger att det kan diskuteras om det behöver sägas att betalningen ska ske till betalningsmottagaren och anser att det framstår som en självklarhet. Lagrådet tänker att det som ska sägas i stället är att betalningen ska ske till det bank- eller kreditmarknadsföretagskonto som betalningsmottagaren har anmält. Formuleringen i lagtexten är hämtad från 14 kap. 8 § skatteförfarandeförordningen (2011:1261). Där regleras det konto som utbetalningar från skattekontot i normalfallet görs till. Eftersom elstödet ska betalas ut till samma konto bedömer regeringen att det är lämpligt att använda samma formulering i den föreslagna lagen.

Regeringen föreslår vidare att utbetalning inte ska ske om det finns något hinder mot utbetalning enligt 64 kap. 4 § skatteförarandelagen (2011:1244), förkortad SFL. Det omfattar bl.a. avräkning mot skatteskulder, men även att kontohavaren begär att beloppet ska användas för betalning av framtida skatteskulder. Att lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter är tillämplig innebär även att avräkning ska ske för bl.a. vissa statliga fordringar. Regeringen föreslår vidare att utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd. Eventuellt överskott av andra skäl än elstödet ska således inte betalas ut automatiskt, utan hanteras utifrån vanliga regler för skattekontot. Det kan dock inträffa att kontohavaren i ett visst fall inte vill få hela beloppet från stödet utbetalt utan i stället önskar att hela eller delar av beloppet ska stå kvar på skattekontot. En anledning kan vara att kontohavaren önskar att beloppet ska avräknas mot skatter och avgifter som ännu inte beslutats och därför varken har debiterats eller finns under de s.k. bevakningstransaktionerna. För att undvika att sådana överskott utbetalas måste sökanden begära att beloppet ska användas för betalning av framtida skatte- eller avgiftsskulder. Krediteringen av elstödet påverkar inte eventuella tidigare medgivna anstånd med betalning av skatt eller avgift. Slutligen föreslår regeringen att det tydliggörs att intäktsröntan ska beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet.

Lagrådet påpekar att de föreslagna reglerna kan ge olika resultat för verksamheter som bedrivs som enskild näringsverksamhet jämfört med handelsbolag. Om ett handelsbolag beviljas elstöd kan stödet betalas ut även om en delägare har ett underskott på sitt skattekonto, under förutsättning att det inte finns något underskott på handelsbolagets skattekonto. Elstödet blir sedan en inkomst för delägaren, trots att denna har ett underskott på sitt skattekonto. Hade verksamheten i stället bedrivits som en enskild näringsverksamhet hade en avräkning skett mot ägarens underskott på sitt skattekonto innan en eventuell utbetalning hade skett. Lagrådet ifrågasätter om det är motiverat att göra denna skillnad mellan delägare i handelsbolag och den som bedriver enskild näringsverksamhet. Det är korrekt att det får delvis olika resultat om verksamheten bedrivs som enskild näringsverksamhet eller handelsbolag. Det är dock en effekt av hur de båda verksamhetsformerna hanteras skattemässigt, snarare än stödet som sådant. Det kan även konstateras att det inte blir någon skillnad hur mycket stöd som beviljas eller tillgodoräknas. I fallet med den enskilda näringsidkaren har underskottet på skattekontot minskats. Även om det inte sker någon utbetalning till ett separat konto har stödet kommit den enskilda näringsidkaren till godo. Regeringen anser inte att det behöver införas några särskilda regler för handelsbolag.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 4 och 5 §§ i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

Regeringens förslag: Den som har tillgodoräknats elstöd är återbetalningsskyldig om stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller om villkoren för stödet inte har följts. Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Ett sådant beslut ska ange det belopp som ska betalas tillbaka och innehålla uppgift om när beloppet senast ska betalas. Återbetalning ska som huvudregel göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket har beslutat om återkrav, men om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

Ett återkrav ska återbetalas genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten* anser att reglerna om återkrav är tydliga och lättillämpade. *Företagarna* anger att återkrav bör kunna underlätas när felaktigheten beror på någon annan part än det stödmottagande företaget.

Skälen för regeringens förslag: Enligt den utformning av elstödet som föreslås i det remitterade förslaget till förordning om elstöd till företag baseras rätten till stöd till stora delar på att bestämda förutsättningar ska vara uppfyllda i kombination med uppgifter från nätföretagen. Uppgifterna från nätföretagen anses normalt ha en relativt hög tillförlitlighet. Förutsättningarna som ska uppfyllas, exempelvis att inte ha näringsförbud, vara försatt i konkurs eller ha vissa typer av skulder som lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning, är generellt utformade så att de antingen är uppfyllda eller inte är det. Det finns få bedömningsmoment i elstödet och förutsättningarna kan i normalfallet kontrolleras genom offentliga register eller kontakt med andra myndigheter. Jämfört med skatteförfarandet eller förfarandet för andra stöd som Skatteverket hanterar bedömer regeringen att Skatteverket inte har samma behov av mer ingripande kontrollåtgärder som revision, kontrollbesök eller bevissäkring. Skatteverkets kontroll borde till stora delar kunna hanteras genom uppgifter från andra myndigheter och nätföretagen. Detta informationsutbyte bedöms kunna regleras på förordningsnivå. I förslaget till förordning om elstöd till företag föreslås även att Skatteverket ska få vissa möjligheter att kräva upplysningar från den som söker stödet.

Skatteverket bedöms dock ha ett visst behov av ytterligare kontrollåtgärder. Om en sökande fått elstöd utan att förutsättningarna för det varit uppfyllda är det angeläget att detta kan korrigeras. Regeringen föreslår därför att den som har tagit emot elstöd ska vara återbetalningsskyldig om stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp. *Lagrådet* anger att eftersom ett stöd som har tillgodoräknats med ett för högt belopp får betraktas som felaktigt, blir det oklart vad som avses med ”tillgodoräknats felaktigt”. *Lagrådet* föreslår att man i stället använder en formulering i stil med ”utan grund eller med ett för högt belopp”. Uttrycket ”felaktigt eller med ett för högt belopp” är vanligt förekommande i lagstiftning. Det används exempelvis i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, studiestödslagen (1999:1395),

Prop. 2022/23:107 socialförsäkringsbalken (2010:110), brottsskadelagen (2014:322), lagen (2020:548) om omställningsstöd och lagen (2021:401) om Allmänna arvsfonden. Regeringen delar därför inte Lagrådets uppfattning att formuleringen i lagrådsremissen bör ändras.

I lagrådsremissen föreslogs skyldigheten inte kopplas till om stödmottagaren varit medveten om felaktigheten eller inte. Även oavsiktliga misstag kan alltså enligt förslaget i lagrådsremissen leda till en återbetalningsskyldighet. Lagrådet avråder från en sådan regel och anger att det kan framstå som alltför hårt att kräva återbetalning av den som i god tro har tagit emot ett belopp och sedan inrättat sig i tron att betalningen var riktig. Även *Företagarna* anser att återkrav bör kunna underlätas när felaktigheten beror på någon annan part än det stödmottagande företaget. Regeringen delar inte denna bedömning. Elstödet till företag baseras på att stödordningen har godkänts av Europeiska kommissionen. Om ett stöd har betalats ut trots att sökanden inte uppfyller förutsättningarna i det system som har godkänts är stödet att betrakta som olagligt. Sverige har då i princip en skyldighet enligt EU-rätten att återkräva det olagliga stödet. Att låta ett svenskt företag behålla ett stöd som inte överensstämmer med det av Europeiska kommissionen godkända systemet riskerar att snedvrیدا konkurrensen på den inre marknaden till svenska företags fördel. Det kan därför ifrågasättas om ett sådant system skulle vara förenligt med EU-rätten. Det kan även konstateras att om en nationell regel om god tro skulle införas är det inte säkert att den skulle kunna tillämpas om den strider mot EU-rätten. Bestämmelser om återkrav med liknande utformning som i lagrådsremissens förslag finns även avseende andra motsvarande situationer, exempelvis i lagen (2020:548) om omställningsstöd. Det är även viktigt att notera att syftet med återbetalningsskyldigheten inte är att straffa sökanden, utan att se till att stödet betalas ut till rätt mottagare och med rätt belopp. Det är inte aktuellt med någon form av straff eller administrativa avgifter vid återkrav. Regeringen föreslår därför inte några undantagsregler för fall då stödmottagaren är i god tro. Skyldigheten att återbetala stöd som har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp föreslås alltså inte kopplas till om stödmottagaren varit medveten om felaktigheten eller inte.

För återbetalningsskyldighet krävs inte att någon utbetalning från skattekotot av det felaktiga stödet har skett, utan det är tillräckligt att elstödet felaktigt har tillgodoräknats på skattekotot. Ett beslut om elstöd ska, enligt det remitterade förslaget till förordning om elstöd till företag, innehålla villkor om att stödmottagaren på Skatteverkets begäran ska lämna de uppgifter och handlingar som krävs för kontroll av stödet. Att sökanden inte följer en sådan begäran föreslås också vara skäl för att återkräva stödet. Detta fungerar som ett påtryckningsmedel för sökanden att medverka till Skatteverkets kontroll av att stödet har betalats ut korrekt.

Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig enligt vad som sägs ovan föreslår regeringen att Skatteverket får besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Lagrådet efterlyser en beskrivning i författningskommentaren av vilket utrednings- eller beviskrav som ska gälla för att ett beslut om återkrav ska få fattas. Det är Skatteverket som ska visa att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda. Lagrådet efterfrågar också klargörande av om ett tillgodoräknande som inte har lett till en utbetalning, t.ex. på grund av ett underskott på skattekotot, ska leda

till ett återkrav eller om det i stället blir en debitering på skattekontot. Återkrav kan ske även i ett sådant fall. Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade stödet oavsett om det har använts för att minska ett underskott på skattekontot, betalats ut till stödmottagarens konto eller avräknats enligt lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Ett beslut om återkrav ska innehålla uppgifter om det belopp som ska betalas tillbaka och när beloppet senast ska betalas. Det föreslås ingen absolut skyldighet för Skatteverket att återkräva det felaktiga tillgodoräknade beloppet, utan Skatteverket ”får” återkräva det. Som exempel på fall då Skatteverket får låta bli att återkräva ett felaktigt tillgodoräknat belopp angavs i lagrådsremissen att det rör mycket små summor. Lagrådet efterlyser en något tydligare uppgift om vilka belopp som i sammanhanget utgör ”mycket små summor”. Regeringen anser att uttrycket ”obetydliga belopp” bör användas i stället. Ett närmare resonemang om vad det innebär finns i författningskommentaren. Lagrådet anser vidare att det bör klargöras huruvida Skatteverkets beslut att återbetalning inte behöver ske utgör en eftergift av statens fordran eller om en fordran på återbetalning på något sätt lever kvar. Även detta behandlas i författningskommentaren. Lagrådet frågar även under hur lång tid som Skatteverket kan ompröva ett beslut om elstöd och återkräva ett tillgodoräknat och utbetalt belopp. Det föreslås ingen tidsgräns för detta.

Regeringen föreslår att återbetalning som huvudregel ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket har beslutat om återkrav, men om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

När återbetalning sker är det viktigt att Skatteverket enkelt kan koppla ihop det återbetalda beloppet med återkravet. Om återbetalning skulle ske till skattekontot skulle det inte alltid vara möjligt. Regeringen föreslår därför att återkrav ska återbetalas genom insättning på ett särskilt konto för återbetalning. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 6–8 §§ i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

5.5 Verkställighet

Regeringens förslag: Beslut enligt den nya lagen ska gälla omedelbart.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Stockholm* anger att den föreslagna ordningen torde innebära att förvaltningsrätten kommer att få hantera ett stort antal yrkanden om inhibition, vilka kräver en skyndsam handläggning av domstolen. Ytterligare mål med yrkanden om inhibition kommer att innebära en relativt sett stor utökad arbetsbörda.

Skälen för regeringens förslag: Inom förvaltningsområdet är huvudregeln att ett beslut som får överklagas inom en viss tid får verkställas först när överklagandetiden har gått ut, om beslutet inte har överklagats, se 35 § förvaltningslagen (2017:900). Inom skatteförfarandeområdet är huvudregeln i stället att beslut gäller omedelbart, se 68 kap. 1 § SFL. Det innebär att laga kraft inte krävs för att besluten ska bli gällande, vilket t.ex. betyder att delgivning inte behövs och att betalningsskyldighet enligt ett beslut gäller även om beslutet överklagas. Även om Skatteverket är handläggande myndighet (se ovan) är bestämmelserna i SFL inte direkt tillämpliga på ärenden om elstöd. Fråga uppkommer därför om de beslut Skatteverket fattar med stöd av den nya lagen om förfarande för elstöd till företag ska gälla direkt, eller först när de har fått laga kraft.

Som nämnts i avsnitt 5.4 ovan har Skatteverket vid hanteringen av elstödet till företag inte samma möjligheter till mer ingripande kontrollåtgärder som det har i skatteförandet eller förfarandet för andra stöd som Skatteverket hanterar. Återkravet fyller därför en extra viktig funktion vid Skatteverkets kontroll av stödet. För att säkerställa att beslut om återkrav av felaktigt utbetalt elstöd följs finns det anledning att överväga om sådana beslut ska gälla omedelbart. Att Skatteverkets beslut om återkrav gäller omedelbart kan antas leda till en bättre kontrolleffektivitet, eftersom obetalda återkrav kan överlämnas till Kronofogdemyndigheten och bli föremål för verkställighet snabbare än om stödmottagaren först måste delges och återbetalningskravet få laga kraft. Att tiden från det att en fordran fastställs till dess den kan överlämnas för indrivning är kort är en viktig faktor för ett effektivt förfarande vid återkrav. Risker för utebliven återbetalning ökar även med tiden, eftersom risken för att den betalningsskyldige saknar tillgångar eller försätts i konkurs ökar över tid. En inte oväsentlig effekt av förslaget i denna del är att det även bedöms fungera som ett milt påtryckningsmedel för att bidra till att fler följer reglerna. Det är viktigt inte minst med tanke på de avsevärda belopp elstödet omfattar. I sammanhanget bör dock också rättssäkerheten för enskilda beaktas. Ett beslut som gäller omedelbart innebär att enskildas skyldighet att betala återkrävt belopp gäller trots att beslutet överklagas. Nedan föreslås dock att en möjlighet till anstånd ska införas. Det föreslås även att Skatteverket i vissa fall får avstå från att lämna en fordran på återkrav av elstöd för indrivning. Sammantaget bedöms dessa åtgärder säkerställa enskildas rättssäkerhet även om ett beslut om återkrav gäller omedelbart. Regeringen föreslår därför att beslut enligt den nya lagen ska gälla omedelbart.

Förvaltningsrätten i Stockholm anser att den föreslagna ordningen torde innebära att förvaltningsrätten kommer att få hantera ett stort antal yrkanden om inhibition, vilka kräver en skyndsam handläggning av domstolen. Högsta förvaltningsdomstolen har i RÅ 1974 ref. 74 och RÅ 2006 ref. 12 slagit fast att anståndsreglerna inom skatteförandet utgör en sådan specialreglering av inhibitionsinstitutet som medför att den allmänna bestämmelsen om inhibition i 28 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) inte är tillämplig. I avsnitt 5.6 nedan föreslås regler om anstånd som är utformade efter motsvarande regler i SFL. Dessa regler är avsedda att ha företräde framför den generella inhibitionsregeln i förvaltningsprocesslagen. Regeringen bedömer därför att förvaltningsrätterna inte kommer att drabbas av någon nämnvärd ökning av

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 19 § i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

5.6 Anstånd

Regeringens förslag: Anstånd ska beviljas efter ansökan av den återbetalningsskyldige om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet. Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

Skatteverket får återkalla anståndet eller sätta ned anståndsbeloppet om förhållandena har ändrats väsentligt sedan ett anstånd beviljats, om sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet eller om det finns andra särskilda skäl.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kammarrätten i Göteborg* anser att det bör ges vägledning kring vilka fel som i regel ska innebära att ett anstånd återkallas och vad som normalt kan anses vara mindre misstag.

Skälen för regeringens förslag: I avsnitt 5.5 ovan föreslås att beslut om återkrav ska gälla omedelbart. Det innebär att återbetalning ska verkställas även om beslutet har överklagats. För att inte detta ska bli oskäligt betungande för den som beslutet rör är det lämpligt att införa en möjlighet till anstånd. Regeringen föreslår därför att anstånd ska beviljas efter ansökan av den återbetalningsskyldige om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Skälet till tveksamheten är normalt ett överklagande, men varje initiativ som väcker frågan om hur mycket som ska betalas tillbaka i slutändan omfattas av ordalydelsen. Det är upp till Skatteverket att bedöma om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. På samma sätt som inom skatteförfarandet är det lämpligt att Skatteverket i dessa fall inte bara får en möjlighet att bevilja anstånd utan att Skatteverket ska bevilja anstånd om förutsättningarna är uppfyllda. En återbetalningsskyldig som ansöker om anstånd har i detta fall rätt att få anstånd om förutsättningarna är uppfyllda. Regeringen föreslår att anståndstiden får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet. *Lagrådet* förordar att man räknar tiden ”från” beslutsdagen. Den föreslagna regeln är utformad efter reglerna om anstånd i SFL. Regeringen bedömer att det är en lämplig utformning.

Det kan uppkomma situationer där förutsättningarna för anstånd enligt vad som föreslås ovan inte är uppfyllda, men där ett anstånd skulle ge ett bättre ekonomiskt utfall för det allmänna än om verkställighetsåtgärder vidtogs omedelbart. Det bedöms lämpligt att Skatteverket i dessa fall ska ha en möjlighet att medge anstånd. En motsvarande möjlighet finns i

Prop. 2022/23:107 skatteförfarandet. Regeringen föreslår därför att Skatteverket ska få bevilja anstånd om det kan antas vara till fördel för det allmänna. I lagrådsremissen uttrycktes regeln enligt följande: ”Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna”. Lagrådet anser att ordet ”också” är felplacerat i regeln. Regeringen håller inte med. Regeln är formulerad enligt normal syntax, dvs. med ”också” på satsadverbialets plats i meningen. Med den placeringen framgår det tydligare hur regeln förhåller sig till bestämmelsen i paragrafens första stycke om när anstånd ska beviljas.

När ett anstånd har beviljats kan det efter en tid inträffa att de förutsättningar som beslutet om anstånd baseras på inte längre föreligger, antingen på grund av att förhållandena har ändrats eller på grund av att sökanden har lämnat felaktiga uppgifter, så att beslutet är fattat på en felaktig grund från början. I dessa fall måste beslutet om anstånd kunna ändras. Regeringen föreslår därför att Skatteverket ska få återkalla anståndet eller sätta ned anståndsbeloppet om förhållandena har ändrats väsentligt sedan ett anstånd beviljats, om sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet eller om det finns andra särskilda skäl. Eftersom det är fråga om förändringar i negativ riktning ligger det i sakens natur att det ska vara fråga om ändrade förhållanden som minskar rätten till anstånd. Om exempelvis förhållandena har ändrats på så sätt att det blir mer troligt att återkravet kommer att sättas ner eller att det skulle bli mer fördelaktigt för det allmänna att medge anstånd är det inte skäl för Skatteverket att återkalla anståndet eller sätta ned anståndsbeloppet. När det gäller felaktiga uppgifter från sökanden bör det vara fråga om fel av någon betydelse. Mindre misstag från sökandens sida bör normalt inte vara skäl nog att återkalla anståndet. *Kammarrätten i Göteborg* anser att det bör ges vägledning kring vilka fel som i regel ska innebära att ett anstånd återkallas och vad som normalt kan anses vara mindre misstag. Exempel på sådana felaktiga uppgifter som normalt inte bör leda till att anståndet återkallas är felaktigheter som, även om uppgiften låg till grund för anståndet, inte faktiskt har lett till ett felaktigt beslut. Om Skatteverket bedömer att det hade medgett anstånd även om det hade fått de korrekta uppgifterna bör felaktigheten normalt sett inte leda till att anståndet återkallas.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 9 och 10 §§ i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

5.7 Ränta

Regeringens förslag: Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, ska ränta tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att stödet tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. Ränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt skatteförfarandelagen. Om det finns särskilda skäl får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Företagarna* anser att då anstånd med återbetalning har beviljats bör ränta belöpa först från dagen för återbetalningsbeslutet.

Skälen för regeringens förslag: I återkravssituationer bör det även finnas ett påtryckningsmedel utöver själva möjligheten att kräva återbetalning. Regeringen föreslår därför att ränta ska tas ut om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid. I promemorian föreslås att räntan ska tas ut från och med dagen efter att stödet tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. Detta innebär att ränta ska tas ut på obetalda belopp även när en återbetalningsskyldig har beviljats anstånd med betalningen av ett återkrav. *Företagarna* anser att då anstånd med återbetalning har beviljats bör ränta belöpa först från dagen för återbetalningsbeslutet. Regeringen konstaterar att det även i dessa fall är fråga om stöd som mottagaren inte har rätt till. Att anstånd har beviljats minskar den likvida påfrestningen. Det finns inte skäl att i dessa fall även införa regler om att generellt avstå från ränta. Regeringen föreslår därför, i likhet med vad som föreslås i promemorian och lagrådsremissen, att räntan ska tas ut från och med dagen efter att stödet tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. *Lagrådet* anger att ränteberäkning ”från och med dagen efter” den dag då elstödet tillgodoräknades är samma som att räntan ska räknas ”från” dagen för tillgodoräkandet. Det senare är så saken uttrycks i 3 § räntelagen (1975:635). Enligt Lagrådets mening finns det inte skäl att avvika från det uttryckssätt som används i räntelagen och som får betraktas som gängse. Enligt reglerna i SFL beräknas ränta ”från och med dagen efter” en viss dag. Det är dessa regler som i normalfallet reglerar beräkning av ränta för skattekontot. Att använda en annan formulering för beräkning av ränta för återkrav bedöms inte vara lämpligt.

Regeringen föreslår vidare att räntan ska utgå från en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § SFL. Det kan dock uppkomma situationer då det skulle framstå som oskäligt att ta ut ränta. Regeringen föreslår därför att Skatteverket helt eller delvis får avstå från kravet på ränta om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan t.ex. vara att en felaktig utbetalning av elstöd orsakats av ett misstag hos Skatteverket. En prövning av om det finns sådana särskilda skäl kräver ingen separat ansökan från den återbetalningsskyldige, utan kan göras av Skatteverket på eget initiativ.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 11 § i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

Regeringens förslag: Om ett återkrav av stöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran på återkrav för indrivning. Skatteverkets beslut om återkrav får verkställas enligt utsökningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft. Under indrivningsförfarandet ska Kronofogdemyndigheten beräkna ränta motsvarande basräntan på skattekontot.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Kronofogdemyndigheten* anser att reglerna om indrivning är tydliga och lättillämpade.

Skälen för regeringens förslag: En förutsättning för att Skatteverkets efterkontroll av utbetalningar av elstöd ska vara effektiv är att det finns tillgängliga rättsmedel för att säkerställa att ett beslutat återkrav av felaktigt utbetalt stöd betalas. Regeringen föreslår därför att Skatteverket, om återbetalning inte har skett i rätt tid, ska överlämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning. När det gäller skatter och avgifter har Skatteverket möjlighet att avstå från att överlämna sådana fordringar för indrivning om det finns särskilda skäl (70 kap. 2 § SFL). Regeringen föreslår en motsvarande möjlighet när det gäller återkrav av elstöd. Enligt förarbetena till SFL (prop. 2010/11:165 s. 1182 och prop. 1996/97:100 s. 352 och 628) kan ett skäl att avvakta med att begära indrivning vara att det finns en ansökan om anstånd som ännu inte har avgjorts och det finns skäl som talar för att anstånd kan komma att medges. Även när ett beslut att inte medge anstånd har överklagats ska det enligt nämnda förarbeten finnas utrymme för att avvakta.

Lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m. gäller vid indrivningen, vilket bl.a. innebär att Kronofogdemyndigheten ansvarar för vissa borgenärsuppgifter och att Skatteverket skyndsamt ska hålla Kronofogdemyndigheten underrättad om anstånd med betalning medges eller om fordringen betalas för att förhindra att indrivning sker för belopp som inte är verkställbara. Enligt 3 kap. 23 § utsökningsbalken får ett beslut inte verkställas förrän det har vunnit laga kraft om det inte är särskilt föreskrivet. Regeringen föreslår därför att Skatteverkets beslut om återkrav ska få verkställas enligt utsökningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft. Skatteverket måste därmed inte delge beslutet om återkrav för att en obetald fordran ska kunna lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

Regeringen föreslår att Kronofogdemyndigheten under indrivningsförfarandet ska beräkna ränta enligt 65 kap. 3 § SFL. Det innebär en räntenivå motsvarande basräntan på skattekontot.

På motsvarande sätt som gäller för skatter och avgifter enligt 71 kap. 2 § första stycket SFL föreslår regeringen att en fordran på elstöd som ska tillgodoräknas sökandens skattekonto inte får överlåtas innan beloppet kan betalas ut. Syftet med bestämmelsen är att hindra den som har skulder hos Kronofogdemyndigheten från att överlåta en fordran på elstöd och därigenom undgå utmätning. En grundläggande princip för skattekontot är att inbetalda och andra belopp som tillgodoräknas skattekontot räknas av från den sammanlagda skulden på kontot och inte från någon specifik

skuld. Det innebär att det inte alltid är möjligt att direkt utläsa om en viss skatt eller avgift är betald eller om saldoto på kontot helt eller delvis består av en viss fordran. Saldoto kommer därför i praktiken vanligtvis inte motsvara sökandens fordran på elstödet, utan ett motsvarande belopp. Om det finns andra poster registrerade på skattekontot är därför det belopp som Kronofogdemyndigheten kan ta i anspråk genom avräkning för en fordran på elstödet inte specifikt det elstödet som sökanden har beviljats utan det överskott som finns på skattekontot.

Regeringen föreslår vidare att en fordran på elstödet som ska tillgodoräknas sökandens skattekonto eller det överskott som finns på kontot efter avstämning ska få utmätas trots att det inte får överlätas, vilket motsvarar vad som gäller för skatter och avgifter enligt 71 kap. 3 § SFL. Därigenom kan fordringar som finns hos Kronofogdemyndigheten betalas innan sökanden kan använda ett eventuellt överskott till annat. En fordran på elstödet eller det överskott som kvarstår på skattekontot får utmätas först efter det att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. Om staten har en motfordran avseende skatter, avgifter, böter, viten m.m., och om motfordran är registrerad för indrivning i utsökningsregistret kan avräkning därför ske innan elstödet eller det överskott som kvarstår på skattekontot betalas ut. Regler om registrering av fordringar för indrivning i utsökningsregistret finns i 12 § indrivningsförordningen (1993:1229).

Regeringen föreslår även att bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken om vad som ska undantas med hänsyn till gäldenärens behov inte ska tillämpas vid utmätning av en fordran på elstödet som ska utbetalas. Motsvarande gäller för skatter och exempelvis omställningsstödet.

Vidare föreslår regeringen att en fordran på återkrav av elstödet vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som påförts enligt SFL. Det medför bl.a. att fordran preskriberas fem år efter utgången av det kalenderår då den lämnades för indrivning.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 12–18 §§ i den nya lagen om förfarande för elstödet till företag.

5.9 Överklagande

Regeringens förslag: I lagen införs en upplysning om att Skatteverkets beslut överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut om anstånd till fördel för det allmänna får inte överklagas.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar att avsaknaden av forumbestämmelser innebär att beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövas. Det är önskvärt att domstolarna redan nu får visshet i vilka domstolar som kan komma att bli berörda.

Skälen för regeringens förslag: I 40–44 §§ förvaltningslagen (2017:900), förkortad FL, finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol. Bestämmelserna blir tillämpliga på beslut om elstöd till företag oavsett om det är fråga om beslut enligt förslaget till förordning om elstöd till företag, exempelvis beslut att inte bevilja stöd, eller beslut enligt den föreslagna lagen om förfarande för elstöd till företag, exempelvis beslut om återkrav.

Enligt 4 § FL gäller bestämmelserna i FL om det inte i annan lag eller förordning finns bestämmelser som avviker från lagen. Det betyder att det i och för sig inte skulle behöva tas in några bestämmelser om överklagande i den föreslagna lagen. Det kan emellertid finnas ett värde ur informationssynpunkt att upplysa om att det i FL finns bestämmelser om överklagande. I enlighet med vad som är brukligt i förfaranderegleringar av detta slag bör en sådan upplysning hänvisa till lagens bestämmelse om rätt forum vid överklagande. Regeringen föreslår därför att det i lagen läggs in en upplysning om detta. Som *Förvaltningsrätten i Stockholm* påpekar innebär avsaknaden av forumbestämmelser att beslut ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövas. Vilken förvaltningsrätt som kommer att hantera ett överklagande beror på var Skatteverket fattar sitt beslut. Regeringen kan därför inte ge besked om vilka domstolar som kommer att bli berörda då det är upp till Skatteverket att avgöra var beslutet fattas. *Lagrådet* ifrågasätter om detta är det lämpligaste och anger att det vore naturligare om elstödsbeslut fick överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är bosatt eller – om det rör sig om en juridisk person – har sitt säte. Huvudregeln för överklagande av myndigheters beslut finns i FL. Vilken domstol som hanterar överklagandet regleras i lagen (1971:289) om allmänna förvaltningsdomstolar. Regeringen anser inte att det är motiverat att frånga huvudregeln i det här fallet.

Enligt förslaget i avsnitt 5.6 ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Det är ett beslut som får överklagas enligt vanliga regler. Det föreslås dock dessutom att Skatteverket ska ges en möjlighet att bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna. I det fallet är beslutet inte ett uttryck för Skatteverkets handläggning av ett ärende om återkrav utan är en åtgärd som Skatteverket får vidta i sin roll som borgenär. Regeringen föreslår därför att det i överklagandebestämmelsen förtydligas att dessa beslut inte kan överklagas.

Lagförslag

Förslagen medför införandet av 20 § i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag.

Regeringens förslag: Lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet ska kompletteras med bestämmelser om att behandlingen av personuppgifter vid handläggning av elstöd till företag omfattas av lagens tillämpningsområde, att uppgifter ska få behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för sådan handläggning och att behandlingen får ske i beskattningsdatabasen.

Promemorians förslag överensstämmer i sak med regeringens.

Remissinstanserna: *Företagarna* anser att det bör förtydligas vilka kriterier som ska ligga till grund för att Skatteverket samkör uppgifter och urvalet för kontroll.

Skälen för regeringens förslag: Enligt förslagen i avsnitt 5.2 och 5.3 ska Skatteverket handlägga frågor om elstöd till företag och hanteringen ska ske inom skattekontot. Anledningen till detta är att praktiskt möjliggöra en snabb och rättssäker hantering av en stor mängd ansökningar på kort tid. Att stödet hanteras inom skattekontot innebär att vissa uppgifter om dem som söker stöd måste behandlas hos Skatteverket. Ansökningarna om stöd bedöms främst omfatta juridiska personer. Det kommer dock även förekomma att fysiska personer som bedriver näringsverksamhet söker stöd. Ansökan görs i sådana fall i rollen som näringsidkare, snarare än som privatperson. Ansökningar kommer, oavsett om de görs av en juridisk eller en fysisk person, att medföra att personuppgifter behandlas av Skatteverket. Utifrån det remitterade förslaget till förordning om elstöd till företag kommer de uppgifter som Skatteverket ska behandla främst utgöras av identifikationsuppgifter för sökanden, namn på företrädare för sökanden, elförbrukning i en viss uttagpunkt samt i vissa fall koncernstruktur och verksamhet för sökande och tidigare utbetalda stöd. Ansökan föreslås även innehålla en försäkran om att vissa hinder inte föreligger, exempelvis näringsförbud eller konkurs. Dessa uppgifter kan vid behov behöva kontrolleras.

Det står mot denna bakgrund klart att förslaget ger upphov till en sådan personuppgiftsbehandling som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), nedan kallad EU:s dataskyddsförordning. EU:s dataskyddsförordning är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer och ska tillämpas fr.o.m. den 25 maj 2018. Förordningen, som utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU på området för EU:s inre marknad, tillåter och förutsätter ibland att medlemsstaterna kompletterat förordningen med nationell lagstiftning. För Skatteverkets personuppgiftsbehandling i beskattningsverksamheten finns lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som innehåller bestämmelser som kompletterat EU:s dataskyddsförordning.

När en ansökan om elstöd till företag har getts in till Skatteverket behöver myndigheten behandla personuppgifter. Givet förutsättningen att Skatteverket ska hantera stödet inom skattekontot kommer person-

Prop. 2022/23:107 uppgifterna att behandlas i beskattningsdatabasen. Den rättsliga grunden för personuppgiftsbehandlingen är i första hand att den är nödvändig för att utföra en uppgift av allmänt intresse eller som ett led i den personuppgiftsansvariges myndighetsutövning (artikel 6.1 e i EU:s dataskyddsförordning). Den aktuella grunden för behandlingen är vidare fastställd i den nationella rätten på det sätt som krävs enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning. Den rättsliga grunden är fastställd i den föreslagna lagen och i det remitterade förslaget till förordning om elstöd till företag.

Med undantag för hanteringen av stöd vid korttidsarbete och hanteringen av omställningsstöd skiljer sig den föreslagna hanteringen av elstöd till företag från Skatteverkets övriga åligganden. Skatteverkets handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete respektive lagen (2020:548) om omställningsstöd anges uttryckligen i bestämmelsen om tillämpningsområdet för lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Mot denna bakgrund bör även Skatteverkets handläggning av elstöd till företag uttryckligen anges i 1 kap. 1 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

I samband med införandet av lagen om omställningsstöd gjorde regeringen bedömningen att det borde införas en ny ändamålsbestämmelse i 1 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet som anger att uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för handläggning enligt lagen om stöd vid korttidsarbete och lagen om omställningsstöd. Ändringen motiverades av kraven i EU:s dataskyddsförordning på att personuppgiftsbehandling ska ske på ett öppet sätt i förhållande till den registrerade (se artikel 5.1 a i EU:s dataskyddsförordning) samt att hanteringen av både stöd vid korttidsarbete och omställningsstöd skiljer sig från Skatteverkets övriga åligganden (se prop. 2019/20:181 s. 87–92). Även om det finns skillnader mellan dessa stöd och det föreslagna elstödet till företag finns även tydliga likheter. Exempelvis rör det sig i samtliga fall om regleringar som avser bestämmande, tillgodoräknande och återbetalning av stöd samt olika bestämmelser om kontroll av stödet. Av samma skäl som låg till grund för den ändamålsbestämmelse som infördes i samband med lagen om omställningsstöd görs bedömningen att det även bör införas en ny ändamålsbestämmelse i 1 kap. 4 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet. Regeringen föreslår därför att det införs en sådan bestämmelse som anger att uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för handläggning av elstöd till företag.

För att säkerställa att de uppgifter som Skatteverket kommer att behöva behandla i samband med hanteringen av ärenden om elstöd till företag får behandlas i beskattningsdatabasen, föreslår regeringen även ett kompletterande tillägg i 2 kap. 3 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Även om behovet av kontrollåtgärder avseende elstödet till företag har bedömts vara relativt litet (se avsnitt 5.4) kommer Skatteverket att behöva genomföra vissa kontroller. Skatteverket kan därför i vissa fall behöva samköra uppgifter i ansökningarna om stöd som läggs in i beskattningsdatabasen mot beskattningsuppgifter i databasen för att kunna välja ut sökande för manuell granskning där det bedöms finnas hög risk för att stöd

kommer att beslutas eller har beslutats på felaktiga grunder. En allmän dataskyddsrättslig princip är att personuppgifter bara får samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål. Enligt den s.k. finalitetsprincipen får uppgifterna inte senare behandlas för något annat ändamål som är oförenligt med insamlingsändamålen. Dessa principer följer av artikel 5.1 b i EU:s dataskyddsförordning. Den som lämnar uppgifter till Skatteverket för beskattningsändamål i t.ex. inkomstdeklarationen måste kunna räkna med att sådana uppgifter sedan kan komma att användas för andra ändamål såsom för kontroll av olika förmåner och stöd. I detta fall är flera av de uppgifter som lämnats för beskattningsändamål relevanta för Skatteverkets kontroll och för att välja ut kontrollobjekt vid myndighetens hantering av elstöd. Bedömningen görs att sådan behandling av uppgifterna i beskattningsdatabasen är förenlig med de ändamål för vilka uppgifterna samlats in. Av artikel 5.1 c i EU:s dataskyddsförordning följer dock att det endast är sådana uppgifter som är adekvata och relevanta och inte för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas, som får behandlas. *Företagarna* anser att det bör förtydligas vilka kriterier som ska ligga till grund för att Skatteverket ska få samköra uppgifter och urvalet för kontroll. Den praktiska hanteringen av Skatteverkets kontrollverksamhet är dock inte något som regleras i lag. Det skulle även kunna motverka syftet med kontrollen om det i förarbetena för detaljerat räknades upp när kontroll ska ske, och därmed indirekt vilka situationer som Skatteverket inte ska kontrollera.

I bedömningen av om personuppgiftsbehandlingen är proportionerlig bör beaktas att det är valfritt att ansöka om elstöd till företag och att de fysiska personer som ansöker gör det i rollen som näringsidkare. De uppgifter som kommer att behandlas är inte sådana känsliga personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning. Uppgifterna är främst sådana som relaterar till näringsverksamhet. Det eventuella integritetsintrånget som personuppgiftsbehandlingen medför för enskilda personer bedöms stå i proportion till ändamålet att införa ett elstöd till företag.

I lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet finns bestämmelser om gallring. Enligt 2 kap. 11 § ska uppgifter och handlingar i beskattningsdatabasen som huvudregel gallras senast sju år efter utgången av det kalenderår då den beskattningsperiod som uppgifterna och handlingarna kan hänföras till gick ut. Elstödet till företag är som utgångspunkt skattepliktigt och det finns därför en tydlig koppling till ett visst beskattningsår. I de fall stöd inte beviljas eller en sökande inte är skattskyldigt för stödet, får sökanden anses ha ansökt om stöd för det beskattningsår som beslutet fattas. Av 2 kap. 13 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet följer att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer kan meddela föreskrifter om att uppgifter eller handlingar ska bevaras längre tid än som anges i bl.a. 11 §. Av 19 § andra stycket förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet framgår att uppgifter och handlingar som omfattas av 12 a § första stycket 2 lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler ska gallras elva år efter utgången av det kalenderår under vilket beskattningsåret gått ut. Regeringen bedömer att det inte finns något behov

Prop. 2022/23:107 av att införa ytterligare gallringsbestämmelser med anledning av elstödet till företag.

I lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet föreslår regeringen sammanfattningsvis en uttrycklig reglering om att behandlingen av personuppgifter vid handläggning av elstöd till företag omfattas av lagens tillämpningsområde, att uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för sådan handläggning samt att uppgifter som behövs för handläggningen får behandlas i beskattningsdatabasen. Därutöver kan det även finnas anledning för regeringen att göra vissa ändringar i förordningen (2001:588) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Lagförslag

Förslagen medför ändringar i 1 kap. 1 och 4 §§ och 2 kap. 3 § lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

5.11 Sekretessfrågor

Regeringens bedömning: Sekretess till skydd för enskild bör gälla i Skatteverkets verksamhet som består i handläggning av elstöd.

Någon ny sekretessbestämmelse behöver inte införas i offentlighets- och sekretesslagen.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Energiföretagen* anser att den sekretess som i promemorian bedömdes vara lämplig är för svag och att det borde vare en presumption för sekretess. Detta blir särskilt viktigt om nätföretagen ska skicka in uppgifter till Skatteverket innan det blir känt vilka företag som kommer att ansöka om elstöd. *Energimarknadsinspektionen* anser att det bör införas en sekretessbestämmelse avseende uppgifter som används för att identifiera elektriska anläggningar. Sekretess bör gälla om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att en enskild lider skada. Tidigare har en omfattande förteckning över anläggnings-id ansetts vara skyddsvärd från nätföretagens och elleverantörernas perspektiv, då dessa uppgifter normalt hålls hemliga för att skydda företagen från konkurrenters insyn. Uppgifter om anläggnings-id har inte någon betydelse för stödets storlek och det finns inget uttalat insynsintresse. *Skatteverket* anger att det kommer att hantera all handläggning, inklusive beslut och utbetalning, i beskattningsdatabasen. Uppgifterna i beskattningsdatabasen omfattas av absolut sekretess. För att allmänhetens intresse av insyn i bl.a. besluten om elstöd ska få genomslag kan ett undantag införas i reglerna om sekretess för beskattningsdatabasen.

Skälen för regeringens bedömning

Allmänt om sekretess

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen, förkortad TF, har var och en rätt att ta del av allmänna handlingar. En handling är allmän om den förvaras hos en myndighet och enligt 2 kap. 9 eller 10 §§ TF anses

inkommen till myndigheten eller upprättad där (2 kap. 4 § TF). Med myndighet jämställs riksdagen och en beslutande kommunal församling (2 kap. 5 § TF).

Rätten att ta del av allmänna handlingar får enligt 2 kap. 2 § första stycket TF begränsas endast om det krävs med hänsyn till vissa intressen, bl.a. myndigheters verksamhet för inspektion, kontroll eller annan tillsyn, intresset av att förebygga eller beivra brott, det allmännas ekonomiska intresse samt skyddet för enskildas personliga och ekonomiska förhållanden. Av andra stycket följer att en sådan begränsning ska anges noga i en bestämmelse i en särskild lag eller, om det anses lämpligare i ett visst fall, i en annan lag som den särskilda lagen hänvisar till. Den särskilda lag som avses i 2 kap. 2 § andra stycket TF är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Sekretess innebär inte bara begränsningar av rätten att ta del av allmänna handlingar utan även förbud att röja en uppgift, vare sig det sker muntligen, genom utlämnande av en allmän handling eller på något annat sätt (3 kap. 1 § OSL). Sekretess gäller mot enskilda och mot andra myndigheter samt mellan olika självständiga verksamhetsgrenar inom myndigheter (8 kap. 1 och 2 §§ OSL). I regel består en sekretessbestämmelse av tre huvudsakliga rekvisit, dvs. förutsättningar för bestämmelsens tillämplighet. Dessa rekvisit anger sekretessens föremål, räckvidd och styrka.

Sekretessens föremål är den information som kan hemlighållas och anges i lagen genom ordet ”uppgift” tillsammans med en mer eller mindre långtgående precisering av uppgiftens art, t.ex. uppgift om enskilds personliga förhållande.

En sekretessbestämmels räckvidd bestäms normalt genom att det i bestämmelsen preciseras att sekretessen för de angivna uppgifterna bara gäller i en viss typ av ärende, i en viss typ av verksamhet eller hos en viss myndighet.

Sekretessens styrka bestäms som regel med hjälp av s.k. skaderekvisit. Man skiljer i detta sammanhang mellan raka och omvända skaderekvisit. Vid raka skaderekvisit är utgångspunkten att uppgifterna är offentliga och att sekretess bara gäller om det kan antas att viss skada uppstår om de lämnas ut. Vid omvända skaderekvisit är utgångspunkten den motsatta. Då är presumptionen att uppgifterna omfattas av sekretess. Uppgifterna får då lämnas ut endast om det står klart att uppgifterna kan röjas utan att viss skada uppstår. Sekretess kan också vara absolut. I sådana fall används inget skaderekvisit, utan uppgifterna som är föremål för sekretess ska hemlighållas utan att någon skadeprovning sker. Genom användningen av skaderekvisit säkerställs att uppgifter inte beläggs med mer sekretess än vad som är oundgängligen nödvändigt för att skydda det intresse som föranlett bestämmelsen.

Behov av sekretess i ärenden om elstöd till företag

Handläggningen av elstöd till företag regleras både av förslagen i den förordning som redogörs för i avsnitt 4.1 och förslagen i den här propositionen. Av praktiska skäl omfattar dock bedömningen av sekretessfrågor nedan handläggningen som helhet, oavsett hur den regleras.

Elstöd till företag kommer att kunna omfatta stora belopp. Det finns därför ett stort allmänt intresse av insyn i dessa ärenden och det är viktigt att Skatteverket i egenskap av handläggande myndighet arbetar så öppet och transparent som möjligt. Bedömningen av rätten till stöd kommer till stora delar att baseras på uppgifter från nätföretagen om elförbrukning och elavtal men det finns även regler om att sökanden, och i vissa fall företagsledaren, måste uppfylla vissa krav, exempelvis att inte ha näringsförbud, vara försatt i konkurs eller ha vissa typer av skulder som lämnats till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Vissa av uppgifterna som hanteras är inte offentliga och kan inte erhållas från Bolagsverket. Det kan konstateras att det typiskt sett inte handlar om några känsliga uppgifter för de företag eller organisationer som ansöker om elstödet. Det kan dock förekomma att de handlingar och uppgifter som Skatteverket tar del av i samband med handläggningen innehåller sådana uppgifter om enskilda där det finns ett behov av att uppgifterna skyddas av sekretess.

Enligt 30 kap. 23 § OSL gäller sekretess, i den utsträckning regeringen meddelar föreskrifter om det, i en statlig myndighets verksamhet som består i utredning, planering, prisreglering, tillståndsgivning, tillsyn eller stödverksamhet med avseende på produktion, handel, transportverksamhet eller näringslivet i övrigt för uppgift om en enskilds affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat, om det kan antas att den enskilde lider skada om uppgiften röjs (punkt 1) och för uppgift om andra ekonomiska eller personliga förhållanden för den som har trätt i affärsförbindelse eller liknande förbindelse med den som är föremål för myndighetens verksamhet (punkt 2). Bestämmelsen omfattar således både uppgifter om den som är föremål för myndighetens verksamhet och uppgifter om tredjeman vars förhållanden är berörda. För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst tjugo år. Föreskrifter om när sekretess enligt denna paragraf ska gälla finns i 9 § offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641), förkortad OSF och bilagan till OSF.

En möjlighet att tillgodose behovet av sekretesskydd är att regeringen i förordning föreskriver att sekretessen enligt 30 kap. 23 § OSL ska gälla också för Skatteverkets verksamhet som består i att handlägga elstöd till företag. I ärenden om elstöd till företag kan det hända att vissa uppgifter inhämtas i kontrollsyfte från den sedvanliga beskattningsverksamheten där uppgifter om enskildas personliga och ekonomiska förhållanden omfattas av absolut sekretess enligt 27 kap. 1 § första och andra stycket samt 27 kap. 2 § första stycket OSL. Sådana uppgifter kommer således att omfattas av en svagare sekretess i ärenden om elstöd till företag i den utsträckning sekretess kommer att gälla med ett rakt skaderekvisit enligt 30 kap. 23 § första stycket 1 OSL. Att uppgifterna omfattas av absolut sekretess i beskattningsverksamheten har huvudsakligen motiverats av hänsyn till den enskildes integritet. Den skattskyldiges långtgående plikt att lämna uppgifter om sina förhållanden till Skatteverket har ansetts ge särskild tyngd åt skyddsaspekten (prop. 1979/80:2 Del. A s. 256). Någon sådan utgångspunkt för avvägningen mellan insynsintresset och skyddsintresset kan inte göras gällande för uppgifter i ärenden om elstöd till företag, som utgör ett stöd som efter ett ansökningsförfarande ges till företag och organisationer i syfte att mildra effekterna av höga elpriser. Att låta uppgifter om enskilds affärs- och driftförhållanden i ärenden om elstöd till företag i andra fall än då de behandlas i beskattningsdatabasen

(se nedan) omfattas av absolut sekretess bedöms inte vara motiverat. *Energiföretagen* anser att det borde vara en presumtion för sekretess och påpekar att det blir särskilt viktigt om nätföretagen ska skicka in uppgifter till Skatteverket innan det blir känt vilka företag som kommer att ansöka om elstöd. *Energimarknadsinspektionen* anser att det bör införas en särskild sekretessbestämmelse med presumtion för sekretess avseende uppgifter som används för att identifiera elektriska anläggningar. De uppgifter som nätföretagen skickar till Skatteverket men som inte blir kopplade till en ansökan kommer att omfattas av absolut sekretess (se nedan). Detta gäller även för en eventuell sammanställning av uppgifterna i beskattningsdatabasen. För uppgifter som ingår i handläggningen av ett enskilt ärende anser regeringen inte att det finns behov av en presumtion för sekretess. Med hänsyn till karaktären av de uppgifter som avses hanteras i ärenden om elstöd till företag, görs sammantaget bedömningen att den i 30 kap. 23 § OSL föreskrivna sekretessen utgör en lämplig avvägning mellan skyddsintresset och insynsintresset. Behovet av sekretess för känsliga uppgifter som kan förekomma i ärenden om elstöd till företag kan tillgodoses genom att 30 kap. 23 § OSL görs tillämplig på Skatteverkets nya verksamhet som avser elstöd till företag genom en ändring i OSF. Någon ny sekretessbestämmelse behöver alltså inte föras in i OSL. Generellt anser regeringen att sekretess av insynsskäl inte bör gälla för beslut om elstöd till företag eller beslut om återkrav av sådant stöd. Exakt hur regler om detta ska utformas är dock något som kan regleras i OSF.

I avsnitt 5.10 föreslås att de uppgifter som behövs för handläggning av elstöd till företag ska få behandlas i beskattningsdatabasen. Därmed aktualiseras 27 kap. 1 § andra stycket 1 OSL. Enligt denna bestämmelse gäller absolut sekretess i verksamhet som avser förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen enligt lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet för uppgift om en enskilds personliga eller ekonomiska förhållanden som har tillförts databasen. *Skatteverket* anger att det kommer att hantera all handläggning, inklusive beslut och utbetalning, i beskattningsdatabasen och anser därför att sekretessen enligt 27 kap. 1 § andra stycket 1 OSL blir tillämplig även på handläggning och beslut om elstöd till företag. Regeringen delar inte denna bedömning. Sekretessen enligt 27 kap. 1 § andra stycket 1 OSL är tillämplig på ”förande av eller uttag ur beskattningsdatabasen”. Den omfattar således uppgifter som Skatteverket lagrar i databasen, men som inte ingår i handläggningen av ett ärende, exempelvis uppgifter om elförbrukning för företag som väljer att inte söka elstöd. Den ska dock inte tillämpas när en uppgift används i en annan del av Skatteverkets verksamhet – dvs. i verksamhet som avser ärendehantering och som omfattas av sekretessbestämmelser med skaderekvisit som avviker från den absoluta databassekretessen (jämför prop. 2020/21:168 s. 15). Handläggning av ärenden om elstöd till företag kommer således att omfattas av sekretessreglerna i 30 kap. 23 § OSL. Det krävs därmed inte någon ytterligare lagändring för att säkerställa att beslut i ärenden om elstöd inte omfattas av sekretess hos Skatteverket.

I ärenden om elstöd kan det även förekomma uppgifter som omfattas av sekretess enligt andra bestämmelser. För uppgift som rör verksamhet för att försvara landet eller planläggning eller annan förberedelse av sådan

Prop. 2022/23:107 verksamhet eller som i övrigt rör totalförsvaret kan exempelvis sekretess gälla enligt 15 kap. 2 § OSL.

Skatteverket kan i vissa fall behöva kontrollera om elstöd enligt förordningen (2022:1872) om elstöd till konsumenter för oktober 2021–september 2022 har lämnats för en viss uttagpunkt. För kontrollen behövs dock inte några uppgifter om vem som har beviljats stödet, elförbrukningen eller hur mycket stöd som har beviljats. Kontrollen kan knytas till uppgiften om stöd har beviljats för uttagpunkten eller inte. Inhämtande av en sådan uppgift från Försäkringskassan bedöms kunna regleras på förordningsnivå.

5.12 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringens förslag: De nya reglerna träder i kraft den 8 maj 2023.

Regeringens bedömning: Det behöver inte införas några övergångsregler.

Promemorian förslag och bedömning avviker från regeringens på så sätt att det i promemorian föreslogs att de nya reglerna skulle träda i kraft den 16 maj 2023.

Remissinstanserna: *Skatteverket* anger att det behöver ytterligare tid för att hinna förbereda handläggning, inhämtning av uppgifter och utveckling av nödvändiga it-system. Ett ikraftträdande den 1 maj 2023 skulle därför vara önskvärt.

Flera remissinstanser har även haft synpunkter på ansöknings-tidpunkten. Den hanteras dock i den förordning som beskrivs i avsnitt 4.1 ovan och inte i denna proposition.

Skälen för regeringens förslag och bedömning: Det är viktigt att elstödet till företag kan börja beviljas och tillgodoräknas sökandena så snart som möjligt. Skatteverket behöver dock viss tid på sig för att förbereda sin handläggning och utveckla nödvändiga it-system. I promemorian bedömdes att den 16 maj 2023 var en lämplig tidpunkt för ikraftträdande. *Skatteverket* anger att det behöver ytterligare tid för att hinna förbereda handläggning, inhämtning av uppgifter och utveckling av nödvändiga it-system och att ett ikraftträdande den 1 maj 2023 skulle vara önskvärt. Regeringen konstaterar att såväl förberedelser av handläggning som utveckling av it-system kan inledas innan lagen har trätt i kraft, men måste vara klara innan lagen kan börja tillämpas. Dessa åtgärder kan således inte vara skäl att tidigarelägga ikraftträdandet. Inhämtningen av uppgifter kräver dock reglering i förordning och lagringen i beskattningsdatabasen kräver lagstöd. Ett tidigare ikraftträdande skulle därför ge Skatteverket ytterligare tid att inhämta dessa uppgifter innan ansökningarna om stöd börjar. Regeringen föreslår därför att de nya reglerna ska träda i kraft den 8 maj 2023. Eftersom det är fråga om införandet av ett nytt förfarande som inte ersätter några äldre regler bedöms det inte finnas något behov av övergångsregler.

I detta avsnitt redogörs för förslagets effekter i den omfattning som bedöms lämpligt i det aktuella lagstiftningsärendet och med beaktande av förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Redogörelsen omfattar enbart effekterna av förslagen i denna proposition, dvs. de delar av förfarandet för elstödet till företag som hanteras i lag. Det innebär att effekterna av att stöd lämnas inte omfattas. De behandlas i den promemoria som biläggs förslaget till förordning om elstöd till företag.

När det gäller effekterna för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna är det dock inte möjligt att fullt ut göra denna uppdelning. Exempelvis regleras förutsättningarna för att bevilja stöd i förslaget till förordning om elstöd till företag, men att stödet hanteras inom skattekotot och möjligheterna till återkrav föreslås regleras i lag. Bedömningen i avsnittet om effekterna för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna avser därför alla regler kring elstödet till företag.

Regelrådet anser att konsekvensutredningen inte uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Regelrådet anser dels att redovisningen av alternativa lösningar är bristfällig, dels att promemorian bör innehålla en egen redovisning av konsekvenserna för företag i stället för en hänvisning till den redovisning som finns i promemorian som biläggs förslaget till förordning.

Syfte och alternativa lösningar

Syftet med förslagen är att säkerställa en effektiv och rättssäker handläggning av elstödet till företag. Detta speglas både i valet av Skatteverket som beslutande myndighet och utformningen av individuella regler. Den alternativa lösning som främst kan tänkas är att stödet skulle handläggas av någon annan myndighet än Skatteverket. Valet av beslutande myndighet redogörs för i avsnitt 5.2 ovan. Sammanfattningsvis bedöms Skatteverket vara den myndighet som har bäst förutsättningar att säkerställa en effektiv, snabb och rättssäker handläggning av ansökningarna om stöd och ha en vana att handlägga ett stort antal ärenden på kort tid. Att stödet kan integreras i det befintliga systemet för skattekotot (se avsnitt 5.3) medför också en enklare och mer ekonomisk hantering än om ett helt nytt system hade behövts byggas upp.

Effekter för företag

Regelrådet framför i sitt remissvar att valet av Skatteverket som ansvarig myndighet i sig medför konsekvenser för företagen. De konsekvenser Regelrådet hänvisar till är fördelar och nackdelar med att just Skatteverket hanterar elstödet och att skattekotot används som utbetalningskanal. Vidare anser Regelrådet att promemorian borde ha innehållit en utförligare redovisning av konsekvenserna för företagen av att reglerna innehåller krav om återbetalning och dröjsmålsränta i fall där det konstateras att en felaktig utbetalning skett. I Regelrådets yttrande anges också att

Prop. 2022/23:107 redovisningen av företagens kostnader, tidsåtgång och konkurrensförhållanden är bristfällig.

Skälen till att Skatteverket föreslås handlägga elstödet är, som anges i avsnitt 5.2 ovan, främst att det är den myndighet bedöms ha bäst förutsättningar att snabbt och effektivt handlägga det stora antalet ärenden som kommer att följa av förslagen. Till detta bidrar att Skatteverket förfogar över skattekontot som, förutom att vara ett effektivt och etablerat system för utbetalningar, innehåller all nödvändig information som behövs för utbetalning av elstödet. Av detta följer att valet av Skatteverket medför att elstödet kommer att nå företagen snabbare och på ett effektivare sätt än vad som varit fallet om ett annat alternativ valts.

När det gäller företagens kostnader, tidsåtgång och konkurrensförhållanden så är de en följd av elstödet i sig. Dessa effekter redovisas i den promemoria som biläggs förslaget om förordning om elstöd till företag. Valet av Skatteverket som handläggande myndighet bedöms medföra att företagens kostnader och tidsåtgång blir lägre än de hade varit om en myndighet som inte har tillgång samma resurser och system fått handlägga ärendena.

När det gäller krav om återbetalning och ränta har regeringen ingen annan uppfattning än att det bör kunna förväntas att företagen är insatta i de regler som styr utbetalningen av elstöd och att det är en rimlig konsekvens att utbetalningar återkrävs med ränta i fall där det i efterhand framkommit att beslut fattats på felaktiga grunder. Konsekvenserna av krav om återbetalning är att det säkerställs att stödet i slutändan når rätt mottagare, att alla företag behandlas på ett likformigt sätt och att det inte finns utrymme att uppnå konkurrensfördelar genom felaktigt utbetalda elstöd.

Effekter för Skatteverket och de allmänna förvaltningsdomstolarna

För Skatteverket kommer hanteringen av elstödet till företag att medföra kostnader för utveckling av it-system för ansökningsförfarandet och myndighetens handläggning. Därtill kommer kostnader för framtagande av rutiner och information till de stödberättigade. Dessa kostnader beräknas uppgå till 23 miljoner kronor. Resursbehovet för Skatteverkets handläggning är beroende av antalet ärenden som kommer att hanteras och i vilken grad handläggningen är möjlig att automatisera. Enligt uppgifter från nätföretagen uppgår antalet uttagpunkter som kan förväntas bli föremål för elstöd till företag till ca 600 000. Eftersom en sökande kan ha mer än en uttagpunkt beräknas antalet ärenden bli mindre än 600 000. Utformningen av det remitterade förslaget till förordning om elstöd till företag möjliggör att en del av ärendena kan hanteras i en maskinell beslutsprocess. Samtidigt måste Skatteverket beakta att handläggningen för vissa ansökningar kommer att ha delar som inte kommer kunna automatiseras fullt ut. Det är inte möjligt att med säkerhet ange hur stor andel av ärendena som kan hanteras maskinellt. De beräknade kostnaderna för Skatteverket behöver därför anges i ett intervall om 140–360 miljoner kronor, där det lägsta beloppet är under förutsättning att 90 procent av ärendena kan hanteras maskinellt. För ärenden som kan

hanteras maskinellt kan det finnas behov att efter tillgodoräknande göra stickprovskontroller. Skatteverket bedömer att det kan bli fråga om riskbaserade efterkontroller under 2023 och 2024. De beräknade kostnaderna för detta är 10–225 miljoner kronor. I kostnaderna ingår förutom själva handläggningen av ansökan även kostnader för service, kontroller före och efter ansökan och tillgodoräknande, registrering av ombud samt processföring. De samlade kostnaderna för Skatteverkets hantering av elstödet till företag uppskattas därmed inte överstiga ca 400 miljoner kronor. Svenska kraftnät får använda flaskhalsintäkter till att finansiera Skatteverkets administration av stödet.

Skatteverkets beslut kommer att kunna överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Det är svårt att bedöma i vilken omfattning måltillströmningen kommer att öka. Bedömningen i promemorian var att de allra flesta ärenden är okomplicerade och att det endast undantagsvis kan uppstå frågor om regeltolkning som behöver lösas av domstol. I promemorian bedömdes att antalet tillkommande ärenden kan uppskattas utifrån en jämförelse med reglerna för tillfälliga anstånd med betalning av skatter och avgifter där 0,017 procent av ärendena överklagats. Med ett antagande om en måltillströmning på motsvarande nivå beräknades antalet till 100 ($600\,000 \cdot 0,00017 = 100$). Enligt uppgifter i Årsredovisning 2021 för Sveriges Domstolar uppgår den genomsnittliga styckkostnaden för mål i förvaltningsrätt till 8 118 kronor. Med antagandet att kostnaden för ett mål rörande elstöd motsvarar den genomsnittliga kostnaden för samtliga mål uppskattades den samlade tillkommande kostnaden för de allmänna förvaltningsdomstolarna till 800 000 kronor ($100 \cdot 8\,118 \approx 800\,000$). Kostnaderna bedömdes kunna hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Domstolsverket bedömer i sitt remissyttrande att måltillströmningen till de allmänna förvaltningsdomstolarna blir betydligt större än de 100 mål som uppskattades i promemorian. Domstolsverket framför även att det förbisetts i promemorian att förvaltningsrätternas mål kan överklagas till kammarrätt. Överklagandefrekvensen ligger normalt på 20 procent. Enligt Domstolsverket uppgår den genomsnittliga kostnaden för mål i förvaltningsrätt till 9 496 kronor och för mål i kammarrätt till 19 260 kronor. Med detta underlag kan den totala kostnaden uppskattas till 1,3 miljoner kronor ($100 \cdot 9\,496 + 20 \cdot 19\,260 = 1\,334\,800$). *Förvaltningsrätten i Stockholm* anför i sitt remissyttrande att förslaget får betydligt större konsekvenser för förvaltningsdomstolarna än vad som anges i promemorian. Enligt Förvaltningsrätten i Stockholm berör inte promemorian att överklaganden av beslut ofta avser återkrav. Vidare anser Förvaltningsrätten i Stockholm att en rimlig jämförelse är överklagandefrekvensen av Skatteverkets beslut om omställningsstöd, som uppgick till 0,85 procent. Med motsvarande överklagandefrekvens skulle antalet mål öka med ca 5 100 med anledning av elstödet. Även *Skatteverket* anser att promemorians uppskattning av överklagandefrekvensen är i underkant och att omställningsstödet är lämpligare som jämförelse.

Regeringens bedömning är att omställningsstödet inte är lämpligt som jämförelse vid uppskattningen av antalet överklaganden av beslut om elstöd. De regler som bestämde rätten till omställningsstöd var betydligt mer omfattande och komplicerade än reglerna om elstöd. Även den

Prop. 2022/23:107 informationsmängd som krävdes för beslut om omställningsstöd var mångfald större än den som ska ligga till grund för elstöd. Utrymmet för olika tolkningar av reglerna blir därmed också jämförelsevis mindre vid beslut om elstöd till företag. Av detta följer att såväl överklagandefrekvensen som komplexiteten i målen bör vara mindre för elstödet än omställningsstödet. Mot bakgrund av vad som framförts av remissinstanserna gör dock regeringen bedömningen att överklagandefrekvensen sannolikt är större än vad som var fallet med tillfälliga anstånd med betalning av skatt, men inte lika hög som den var i fråga om omställningsstöd. De allra flesta beslut om elstöd till företag bör kunna fattas utifrån den relativt okomplicerade och väldokumenterade informationen om elförbrukning under den tydligt definierade tidsperioden som utgör grund för stödet. Utöver det tillkommer vissa kriterier som måste uppfyllas, men det bör i normalfallet vara mycket okomplicerat att avgöra om de är uppfyllda eller inte. Enligt regeringens bedömning är ett osäkert men inte orimligt antagande att överklagandefrekvensen för elstödet motsvarar en tiondel av överklagandefrekvensen för omställningsstöd. Överklagandefrekvensen av beslut till allmän förvaltningsdomstol kan därmed uppskattas till 0,085 procent, vilket motsvarar ca 500 ärenden ($600\,000 \cdot 0,00085 = 510$). Utifrån Domstolsverkets uppgifter om överklagandefrekvensen till kammarrätt och genomsnittliga kostnader för olika typer av mål kan de samlade kostnaderna därmed beräknas till 5,7 miljoner kronor ($500 \cdot 9\,496 + 50 \cdot 19\,260 = 5\,711\,000$). I uppskattningen av antalet överklaganden ingår alla former av beslut och domar avseende elstödet.

I beräkningarna av domstolarnas kostnader för hantering av överklagade beslut avseende elstöd till företag finns vissa osäkerhetsmoment. Regeringens bedömning är dock att kostnaderna kan hanteras inom befintliga ekonomiska ramar.

Övriga effekter

Förslagen i denna proposition bedöms i övrigt inte ha några effekter.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om förfarande för elstöd till företag

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om ett förfarande för stöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser (elstöd).

I paragrafen anges lagens innehåll.

2 § Skatteverket prövar frågor enligt denna lag.

Paragrafen innehåller en bestämmelse om handläggande myndighet.

Frågor enligt lagen ska prövas av Skatteverket.

Övervägandena finns i avsnitt 5.2.

Rätt att meddela föreskrifter om elstöd

3 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om förutsättningarna för elstöd och elstödet storlek.

I paragrafen finns en upplysning om att regeringen med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen kan meddela föreskrifter om förutsättningarna för elstöd och elstödet storlek. Förutsättningarna för elstödet regleras således inte i lagen.

Tillgodoräknande och utbetalning av stöd

4 § Elstöd som beviljas ska tillgodoräknas stödmottagaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförordningen (2011:1244).

Paragrafen innehåller en bestämmelse om kreditering på skattekontot.

Stöd som beviljas ska tillgodoräknas stödmottagaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförordningen. Då skattekontot används kommer avräkning att ske mot underskott för skatter och avgifter enligt de vanliga bestämmelserna i skattekontosystemet, på motsvarande sätt som gäller för andra stöd som krediteras skattekontot, exempelvis omställningsstöd. Det innebär även att lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter blir tillämplig.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

5 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att elstöd har tillgodoräknats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd. Skatteverket får besluta om utbetalning från skattekontot på annat sätt om särskilda förhållanden motiverar det.

En utbetalning enligt första stycket ska inte göras om det finns något hinder som anges i 64 kap. 4 § skatteförordningen (2011:1244).

Om det finns ett överskott på skattekontot efter kreditering av ett elstöd, ska intäktsränta enligt 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförordningen beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet.

I paragrafen regleras utbetalning från skattekontot efter beviljande av elstöd.

Av första stycket framgår att om ett tillgodoräknande av elstöd resulterar i ett överskott på skattekontot ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Motsvarande gäller enligt 14 kap. 8 § skatteförordningen. Utbetalningen ska alltså ske till samma konto som utbetalningar från

Prop. 2022/23:107 skattekontot normalt görs till. Skatteverket får besluta om utbetalning från skattekontot på annat sätt om särskilda förhållanden motiverar det. Det kan bli aktuellt exempelvis om mottagaren inte har registrerat ett konto. Det finns dock ingen skyldighet för Skatteverket att göra utbetalningar på annat sätt. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd. Regeln innebär att om det innan elstödet beviljas finns ett underskott på skattekontot avseende exempelvis skatteskulder kommer det tillgodoräknade stödet i första hand att avräknas mot skulden. Om det i stället finns ett överskott när elstödet beviljas begränsas den automatiska utbetalningen till det belopp som har beviljats i stöd. Resterande överskott hanteras enligt de vanliga reglerna för skattekontot. Att lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter är tillämplig innebär även att avräkning ska ske för bl.a. vissa statliga fordringar.

Enligt *andra stycket* ska en utbetalning enligt första stycket inte göras om det finns något hinder som anges i 64 kap. 4 § skatteförfarandelagen. Ett sådant hinder kan vara att avräkning ska ske mot skatteskulder. Ett annat kan vara att kontohavaren begär att beloppet ska användas för betalning av framtida skatteskulder.

I *tredje stycket* finns regler om hur intäktsränta ska beräknas. Räntan beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet, vilket är samma tidpunkt som gäller för ränta enligt 11 §. Eftersom ett överskott enligt första stycket ska betalas ut automatiskt blir reglerna om ränta i praktiken främst relevanta om det finns något hinder mot utbetalning enligt andra stycket eller om det av något annat skäl inte har varit möjligt att betala ut överskottet.

Övervägandena finns i avsnitt 5.3.

Återbetalning och återkrav

- 6 §** Den som har tillgodoräknats elstöd är återbetalningsskyldig om
1. stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller
 2. villkoren för stödet inte har följts.

Paragrafen innehåller regler om återbetalningsskyldighet.

Enligt *punkt 1* är den som har tillgodoräknats elstöd återbetalningsskyldig om stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp. Bestämmelsen blir tillämplig i alla fall då stöd helt eller delvis har tillgodoräknats felaktigt. Det krävs inte något samband mellan stödmottagarens handlande eller underlåtenhet och den felaktiga utbetalningen. Det finns inte heller något krav på att mottagaren insett eller borde ha insett felaktigheten.

Enligt *punkt 2* kan elstöd även återkrävas om villkoren för stödet inte har följts. Denna grund är kopplad till de eventuella villkor som anges i beslutet om elstöd. Om exempelvis beslutet om elstöd innehåller ett villkor om att stödmottagaren på Skatteverkets begäran ska lämna de uppgifter och handlingar som krävs för kontroll av stödet och stödmottagaren senare vägrar att följa en sådan begäran från Skatteverket innebär det i sig att mottagaren blir återbetalningsskyldig.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

7 § Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Ett sådant beslut ska ange det belopp som stödmottagaren ska betala tillbaka och innehålla uppgift om när beloppet senast ska betalas.

Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket beslutat om återkrav.

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

I paragrafen finns regler om återkrav.

Enligt *första stycket* får Skatteverket, om en stödmottagare är återbetalningsskyldig, besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Återkrav kan ske oavsett om det felaktigt tillgodoräknade stödet använts för att minska ett underskott på skattekontot, betalats ut till stödmottagarens konto eller avräknats enligt lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. Det är Skatteverket som ska visa att förutsättningarna för återkrav är uppfyllda. Ett beslut om återkrav ska ange det belopp som ska betalas tillbaka och innehålla uppgift om när beloppet senast ska betalas. Det finns ingen absolut skyldighet för Skatteverket att återkräva ett felaktigt tillgodoräknat belopp, utan Skatteverket har möjlighet att återkräva det. Exempel på fall då Skatteverket kan låta bli att återkräva ett felaktigt tillgodoräknat belopp är att det rör obetydliga belopp. Det motsvarar gränsen för skattetillägg och efterbeskattning i 49 kap. 10 § första stycket 3 respektive 66 kap. 28 § andra stycket skatteförfarandelagen (2011:1244). Det anses av Skatteverket motsvara 10 procent av ett prisbasbelopp. Det bör dock noteras att det inte är fråga om en fast beloppsgräns, utan enbart är en riktlinje. Skatteverket kan välja att återkräva även lägre belopp, exempelvis om det har förekommit oegentligheter. Skatteverkets val att inte återkräva ett felaktigt tillgodoräknat belopp kräver inget separat beslut och Skatteverket är oförhindrat att senare fatta ett beslut om återkrav. När återbetalningsskyldigheten grundar sig på att villkoren för stödet inte har följts anses hela det tillgodoräknade beloppet vara felaktigt tillgodoräknat.

I *andra stycket* anges som huvudregel att återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket beslutat om återkrav. Om Skatteverket exempelvis har beslutat om återkrav i mars ska återbetalning ske senast den sista april.

Enligt *tredje stycket* får Skatteverket om det finns särskilda skäl besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag än vad som anges i andra stycket.

Övervägandena finns i avsnitt 5.4.

8 § Ett återkrav ska betalas genom insättning på ett särskilt konto för återbetalningar som finns hos Skatteverket. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Paragrafen innehåller vissa bestämmelser om hur betalning av ett återkrav ska hanteras praktiskt.

En återbetalning ska göras genom insättning av beloppet på ett särskilt konto för återbetalningar som finns hos Skatteverket. Återbetalningen ska alltså inte ske via skattekontot. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Anstånd

9 § Vid återkrav enligt 7 § ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet.

Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

Paragrafen reglerar förutsättningarna för anstånd.

Enligt *första stycket* ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av återbetalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Skälet till tveksamheten är normalt ett överklagande, men varje initiativ som väcker frågan om hur mycket som ska betalas tillbaka i slutändan omfattas av ordalydelsen. Med beviskravet ”tveksamt” förstås att det är minst lika sannolikt att hela eller delar av återbetalningskravet kommer att kvarstå som att det kommer att sättas ned. Det behöver dock inte väga helt jämnt för att anstånd ska beviljas, utan anstånd får beviljas även om sannolikheten för att det inte blir någon nedsättning av återkravet väger över något. Däremot bör anstånd inte beviljas om det är troligt att återkravet kommer att kvarstå. Det är upp till Skatteverket att bedöma om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Om förutsättningarna för anstånd är uppfyllda har dock den som söker anstånd en rätt att få anstånd. Ett anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet. Med ”beslutet i den fråga som har föranlett anståndet” avses exempelvis en förvaltningsdomstols dom i sakfrågan med anledning av ett överklagande.

Enligt *andra stycket* får Skatteverket också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna. Skatteverket företräder vid ett sådant beslut det allmänna som borgenär. Varje anståndsbeslut ska ha som mål att den betalningsskyldige ska betala sin skuld. Om den betalningsskyldige inte bedöms kunna betala saknas förutsättningar för anstånd enligt denna grund. Syftet med anståndet är ytterst att Skatteverket ska avvakta med indrivningsåtgärder om det främjar utsiktorna för det allmänna att få betalt. Ett anstånd antas vara till fördel för det allmänna om det kan förmodas ge ett bättre ekonomiskt utfall för det allmänna än om verkställighetsåtgärder vidtas omedelbart. Anståndet ska alltså framstå som ett bättre alternativ än att låta fordringen gå till indrivning. Så kan vara fallet om ett överlämnade till indrivning och registrering i utsöknings- och indrivningsdatabasen skulle försämra den skattskyldiges möjlighet att fortsätta sin verksamhet eller ta lån och därmed betala sin skuld. Om stödmottagaren redan har en eller flera restförda skatte- eller avgiftsskulder hos Kronofogdemyndigheten kan ett överlämnande för indrivning avseende ytterligare en skuld normalt inte anses negativt påverka möjligheterna att få betalt. Till skillnad från reglerna i första stycket är möjligheterna till anstånd till fördel för det allmänna inte en rättighet för den betalningsskyldige, utan enbart en befogenhet för Skatteverket. En annan skillnad är att anstånd enligt andra

stycket får beviljas även utan ansökan. I praktiken bör dock Skatteverket kontakta den betalningsskyldige innan anstånd beviljas. Prop. 2022/23:107

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

10 § Skatteverket får återkalla anstånd enligt 9 § första stycket eller sätta ned anståndsbeloppet om

1. förhållandena har ändrats väsentligt sedan anståndet beviljats,
2. sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet, eller
3. det finns andra särskilda skäl.

I paragrafen regleras Skatteverkets möjligheter att återkalla ett beviljat anstånd eller sätta ned anståndsbeloppet.

Återkallelse av anstånd eller nedsättning av anståndsbeloppet kan ske i tre olika fall, som regleras i varsin punkt. *Punkt 1* reglerar situationer då förhållandena har ändrats väsentligt sedan anståndet beviljades. Det kan exempelvis vara fråga om att graden av tveksamhet har ändrats väsentligt. Eftersom det är fråga om förändringar i negativ riktning ligger det i sakens natur att det ska vara fråga om ändrade förhållanden som minskar rätten till anstånd. Om exempelvis förhållandena har ändrats på så sätt att det blir mer troligt att återkravet kommer att sättas ner är det inte skäl för Skatteverket att återkalla anståndet eller sätta ned anståndsbeloppet.

Punkt 2 reglerar fall då den som har sökt anståndet har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet. Det ska vara fråga om fel av någon betydelse. Mindre misstag från sökandens sida bör normalt inte vara skäl nog att återkalla anståndet. Exempel på sådana felaktiga uppgifter som i normalfallet inte bör leda till att anståndet återkallas är felaktigheter som, även om uppgiften låg till grund för anståndet, inte faktiskt har lett till ett felaktigt beslut. Om Skatteverket bedömer att även de korrekta uppgifterna är skäl att medge anstånd bör felaktigheten normalt inte leda till att anståndet återkallas.

Punkt 3 reglerar fall då det föreligger andra särskilda skäl. Så kan t.ex. vara fallet om det har framkommit uppgifter som gör att det kan antas att återkravsfordran inte kommer att betalas i rätt tid eller om stödmottagaren håller på att göra sina tillgångar oåtkomliga för exekution.

Möjligheten till återkallelse av anstånd gäller enbart anstånd enligt 9 § första stycket, dvs. inte anstånd till fördel för det allmänna. Eftersom möjligheten att bevilja anstånd till fördel för det allmänna enbart är en befogenhet för Skatteverket får verket dock ändå återkalla ett sådant anstånd, t.ex. när det inte längre är till fördel för det allmänna (jfr prop. 2019/20:181 s. 119). Det bör alltid anges i ett beslut om anstånd enligt 9 § andra stycket att anståndet kan komma att återkallas om det skulle framkomma omständigheter som gör att anståndet inte längre kan bedömas vara till fördel för det allmänna.

Övervägandena finns i avsnitt 5.6.

Ränta

11 § Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, ska ränta tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att elstödet tillgodosåddes till och med den dag betalning sker. Ränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Prop. 2022/23:107 Om det finns särskilda skäl får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

I paragrafen regleras ränta när återkrav inte betalas i rätt tid.

Enligt *första stycket* ska ränta tas ut om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid. Räntan beräknas från och med dagen efter att elstödet har tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. Detta gäller även om en återbetalningsskyldig har beviljats anstånd med betalningen av ett återkrav. Ränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen.

Enligt *andra stycket* får Skatteverket, om det finns särskilda skäl, helt eller delvis avstå från kravet på ränta. Ett sådant skäl kan till exempel vara att ett felaktigt tillgodoräknande av elstöd beror på ett misstag hos Skatteverket. Det är inte en förutsättning för eftergift att den återbetalningsskyldige begär det. Skatteverket är alltså oförhindrat att på eget initiativ pröva frågan om eftergift.

Övervägandena finns i avsnitt 5.7.

Indrivning, verkställighet och preskription

12 § Om ett återkrav av elstöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

I paragrafen anges när en fordran på återkrav av elstöd ska lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning med en upplysning om att bestämmelser om indrivning finns i lagen om indrivning av statliga fordringar m.m.

Innan en fordran får lämnas för indrivning ska den betalningsskyldige enligt indrivningsförordningen (1993:1229) ha uppmanats att betala fordringen. Ett beslut om återkrav ska enligt 7 § innehålla uppgift om när betalning ska ske, och uppfyller således detta krav. Indrivningsförordningen innebär också bl.a. att Skatteverket skyndsamt ska underrätta Kronofogdemyndigheten om fordringen har betalats, satts ned eller fallit bort eller om anstånd har beviljats med betalningen.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

13 § Om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran på återkrav för indrivning.

I paragrafen regleras en möjlighet till undantag från 12 §.

Enligt 12 § ska Skatteverket om ett återkrav av stöd inte har betalats i rätt tid lämna fordran till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Enligt undantaget i denna paragraf får dock Skatteverket avstå från detta om det finns särskilda skäl. Ett sådant skäl kan vara att en ansökan om anstånd har inkommit, men ännu inte har behandlats och det finns skäl som talar för att anstånd kan komma att medges.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

14 § Skatteverkets beslut om återkrav enligt 7 § får verkställas enligt utsökningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft.

I paragrafen finns en bestämmelse om verkställighet enligt utskökningsbalken.

Beslut enligt lagen gäller omedelbart enligt 19 §. Ett överklagande påverkar alltså inte skyldigheten att betala enligt ett beslut om återkrav av elstöd. Enligt 3 kap. 23 § andra stycket andra meningen utskökningsbalken får en sådan exekutionstitel som det är fråga om när det gäller återkrav verkställas innan den har vunnit laga kraft, om det är särskilt föreskrivet. Bestämmelsen i denna paragraf utgör en sådan särskild föreskrift. Det innebär att indrivning och verkställighet enligt utskökningsbalken får ske av en återkravsfordran oberoende av om beslutet har fått laga kraft.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

15 § Om en fordran på återkrav av elstöd har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in räntan.

I paragrafen regleras beräkning av ränta hos Kronofogdemyndigheten och indrivning av räntan.

Räntan för tiden efter det att en fordran på återkrav av elstöd har lämnats för indrivning ska beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen. Det innebär att ränta beräknas på samma sätt som för skatter och avgifter som har överlämnats för indrivning. Det är Kronofogdemyndigheten som ska beräkna denna ränta och även driva in den.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

16 § En fordran på elstöd som ska tillgodoräknas enligt 4 § får inte överlätas innan beloppet kan betalas ut.

I paragrafen regleras förbud mot överlåtelse av fordran på elstöd.

Paragrafen motsvarar i tillämpliga delar 71 kap. 2 § första stycket skatteförfarandelagen (2011:1244) och innehåller en bestämmelse om att en fordran på elstöd som ska tillgodoräknas enligt 4 § inte får överlätas innan den kan utbetalas. Kravet på att beloppet ska kunna betalas ut anses vara uppfyllt även om den stödberättigade enligt 64 kap. 4 § 5 skatteförfarandelagen har begärt att beloppet ska användas för betalning av framtida skatteskulder eller avgiftsskulder.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

17 § En fordran som avses i 16 § får utmätas trots att den inte får överlätas. Utmätning får dock göras först efter det att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utskökningsbalken tillämpas inte vid utmätning av en fordran på elstöd.

I paragrafen finns vissa regler kring Kronofogdemyndighetens hantering av fordringar.

Paragrafen motsvarar 71 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244). Enligt *första stycket* får en fordran på elstöd som enligt 16 § inte får överlätas ändå utmätas. Det medför att fordringar som finns hos

Prop. 2022/23:107 Kronofogdemyndigheten kan betalas innan sökanden kan använda ett eventuellt överskott till något annat. En fordran på elstöd som har tillgodoräknats sökandens skattekonto enligt 4 § får utmätas först efter att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter. Det förutsätter att den fordran för vilken elstödet ska tas i anspråk är registrerad hos Kronofogdemyndigheten och handläggs som ett allmänt mål. Belopp som inbetalas till skattekontot och andra belopp som tillgodoräknas skattekontot räknas av från det sammanlagda skuldsaldot på kontot och inte från någon specifik skuld. Det innebär att det inte alltid är möjligt att direkt utläsa om en viss skatt eller avgift är betald eller om saldot på kontot helt eller delvis består av en viss fordran. Saldot består därför i praktiken vanligtvis inte av sökandens fordran på elstöd, utan av ett motsvarande belopp. Om det finns andra poster registrerade på skattekontot är därför det belopp som Kronofogdemyndigheten kan ta i anspråk genom avräkning för en fordran på elstöd inte specifikt det elstöd som sökanden har beviljats utan ett saldo på skattekontot.

Av *andra stycket* framgår att bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsköningsbalken om att vissa tillgångar ska undantas med hänsyn till gäldenärens behov inte ska tillämpas vid utmätning av en fordran på elstöd som ska betalas ut.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

18 § En fordran på återkrav av elstöd ska vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförordelagen (2011:1244).

I paragrafen regleras preskription av en fordran på återkrav.

Vid tillämpning av lagen om preskription av skattefordringar m.m. anses en fordran på återkrav av elstöd vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförordelagen. Det medför bl.a. att preskriptionstiden normalt är fem år efter utgången av det kalenderår då den lämnades för indrivning.

Övervägandena finns i avsnitt 5.8.

19 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart.

I paragrafen regleras besluts verkställbarhet.

Beslut enligt lagen gäller omedelbart. Laga kraft krävs därför inte för att besluten ska kunna verkställas, vilket bl.a. betyder att delgivning inte behövs för att beslutet ska gälla. Om beslutet avser ett återkrav av elstöd gäller skyldigheten att betala enligt beslutet även om beslutet överklagas. Att ett beslut om återbetalning gäller omedelbart betyder dock i normalfallet inte att den som beslutet avser omgående måste betala fordran för att undvika indrivning. Återbetalning ska göras senast den förfallodag som följer av beslutet om återkrav, se vidare kommentaren till 7 §.

Övervägandena finns i avsnitt 5.5.

Överklagande

20 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser anstånd enligt 9 § andra stycket får inte överklagas.

Paragrafen innehåller information och bestämmelser om överklagande.

I *första stycket* finns en upplysning om att det i 40 § förvaltningslagen finns bestämmelser om överklagande av beslut till allmän förvaltningsdomstol. Av 44 § förvaltningslagen följer att ett överklagande av ett beslut ska ha kommit in till Skatteverket inom tre veckor från den dag då den som överklagar fick del av beslutet.

Av *andra stycket* framgår att beslut som avser anstånd enligt 9 § andra stycket inte får överklagas. Besluten som avses är Skatteverkets beslut att bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna. I det fallet är beslutet inte ett uttryck för Skatteverkets handläggning av ett ärende om återkrav utan är en åtgärd som Skatteverket får vidta i sin roll som borgenär.

Övervägandena finns i avsnitt 5.9.

7.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

1 kap.

1 § Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt vid handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna.

I paragrafen regleras lagens tillämpningsområde.

Ändringen i *första stycket* innebär att lagens tillämpningsområde utökas till att omfatta även Skatteverkets handläggning av sådant stöd som avses i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag. Tillägget gäller oavsett om handläggningen sker enligt lagen om förfarande för elstöd till företag eller enligt en förordning som rör sådant stöd.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

4 § Uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för

1. fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter,

2. bestämmande av pensionsgrundande inkomst,

3. fastighetstaxering,
4. revision och annan analys- eller kontrollverksamhet,
5. tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning,
6. handläggning
 - a) enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
 - b) av andra frågor om ansvar för någon annans skatter och avgifter,
 - c) enligt lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och 22 b kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),
 - d) enligt lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet och 33 a kap. skatteförfarandelagen,
 - e) enligt 33 b kap. skatteförfarandelagen,
 - f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, och
 - g) enligt lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet, lagen (2022:1682) om automatiskt utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och 22 c kap. skatteförfarandelagen,
7. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande,
8. hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,
9. hantering av uppgifter om sjuklönekostnad, och
10. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

I paragrafen finns bestämmelser om de ändamål för vilka uppgifter får behandlas enligt lagen.

Punkt 6 kompletteras på så sätt att handläggning av sådant stöd som avses i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag läggs till ändamålen för vilka uppgifter får behandlas. Detta gäller oavsett om handläggningen sker enligt lagen om förfarande för elstöd till företag eller enligt en förordning som rör sådant stöd.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

2 kap.

3 § För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden,
2. en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare,
3. registrering för skatter och avgifter,
4. underlag för fastställande av skatter och avgifter,
5. bestämmande av skatter och avgifter,
6. underlag för fastighetstaxering,
7. revision och annan kontroll av skatter och avgifter,
8. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
9. avgiftsskyldighet till ett registrerat trossamfund och medlemskap i fackförening,
10. yrkanden och grunder i ett ärende,
11. beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende,

12. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd *eller för handläggning av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, och

14. uppgifter om sjuklönekostnad.

I databasen får även andra uppgifter behandlas som behövs för fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

I paragrafen regleras vilka uppgifter som får behandlas i beskattningsdatabasen.

I *första stycket punkt 13* görs ett tillägg som innebär att uppgifter även får behandlas i beskattningsdatabasen om de behövs för handläggning av sådant stöd som avses i den nya lagen om förfarande för elstöd till företag. Detta gäller oavsett om handläggningen sker enligt lagen om förfarande för elstöd till företag eller enligt en förordning som rör sådant stöd.

Övervägandena finns i avsnitt 5.10.

Sammanfattning av promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag

I promemorian finns de förslag avseende förfarandet för elstöd till företag som har bedömts lämpliga att genomföra i lag.

Skatteverket föreslås vara handläggande myndighet. Beviljat elstöd ska tillgodoräknas stödmottagarna genom kreditering på skattekontot. Om det finns ett överskott på skattekontot efter att stöd har beviljats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut om det inte finns något hinder mot utbetalning.

Den som har tillgodoräknats stöd föreslås vara återbetalningsskyldig om stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller villkoren för stödet inte har följts. Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Anstånd ska beviljas efter ansökan av den återbetalningsskyldige om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet. Anstånd får även beviljas om det är till fördel för det allmänna. Skatteverket får återkalla ett anstånd eller sätta ned anståndsbeloppet om förhållandena har ändrats väsentligt sedan ett anstånd beviljats, om sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet eller om det finns andra särskilda skäl.

Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, föreslås att dröjsmålsränta ska tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att stödet tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. Om ett återkrav av stöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning.

Beslut enligt den nya lagen föreslås gälla omedelbart.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 16 maj 2023.

Förslag till lag om förfarande för elstöd till företag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förfarandet för stöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser (elstöd).

2 § Skatteverket prövar frågor enligt denna lag.

Rätt att meddela föreskrifter om elstöd

3 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om förutsättningarna för att få elstöd och elstödet storlek.

Tillgodoräknande och utbetalning av stöd

4 § Elstöd som beviljas ska tillgodoräknas stödmottagaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

5 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att elstöd har beviljats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Skatteverket får besluta om utbetalning från skattekontot på annat sätt om särskilda förhållanden motiverar det. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd.

En utbetalning enligt första stycket ska inte göras om det finns något hinder som anges i 64 kap. 4 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns ett överskott på skattekontot efter kreditering av ett elstöd, ska intäktsränta enligt 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförfarandelagen beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet.

Återbetalning och återkrav

6 § Den som har tillgodoräknats elstöd är återbetalningsskyldig om

1. stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller
2. villkoren för stödet inte har följts.

7 § Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgifter om det belopp som stödmottagaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket beslutat om återkrav.

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

8 § Ett återkrav ska återbetalas genom insättning på ett särskilt konto hos Skatteverket för återbetalning. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Anstånd

9 § Vid återkrav enligt 7 § ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet.

Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

10 § Skatteverket får återkalla anstånd enligt 9 § första stycket eller sätta ned anståndsbeloppet om

1. förhållandena har ändrats väsentligt sedan ett anstånd beviljats,
2. sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet, eller
3. det finns andra särskilda skäl.

Dröjsmålsränta

11 § Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att elstödet tillgodosåknats till och med den dag betalning sker. Dröjsmålsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Indrivning, verkställighet och preskription

12 § Om ett återkrav av elstöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar.

13 § Om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran på återkrav för indrivning.

14 § Skatteverkets beslut om återkrav enligt 7 § får verkställas enligt utsökningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft.

15 § Om en fordran på återkrav av elstöd har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

16 § En fordran på elstöd som ska tillgodoräknas enligt 4 § får inte överlåtas innan beloppet kan betalas ut.

Prop. 2022/23:107
Bilaga 2

17 § En fordran som avses i 16 § får utmätas trots att den inte får överlåtas. Utmätning får dock göras först efter att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken tillämpas inte vid utmätning av en fordran på elstöd som ska betalas.

18 § En fordran på återkrav av elstöd ska vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

19 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart.

Överklagande

20 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser anstånd enligt 9 § andra stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 16 maj 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 och 4 §§ och 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna.

4 §³

Uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för

1. fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter,
2. bestämmande av pensionsgrundande inkomst,
3. fastighetstaxering,
4. revision och annan analys- eller kontrollverksamhet,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2020:550.

³ Senaste lydelse 2022:1684.

5. tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning,

6. handläggning

a) enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,

b) av andra frågor om ansvar för någon annans skatter och avgifter,

c) enligt lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och 22 b kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),

d) enligt lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet och 33 a kap. skatteförfarandelagen,

e) enligt 33 b kap. skatteförfarandelagen,

f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd, och

f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd samt av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag, och

g) enligt lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet, lagen (2022:1682) om automatiskt utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och 22 c kap. skatteförfarandelagen,

7. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande,

8. hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,

9. hantering av uppgifter om sjuklönekostnad, och

10. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

2 kap.

3 §⁴

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden,

2. en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare,

3. registrering för skatter och avgifter,

4. underlag för fastställande av skatter och avgifter,

5. bestämmande av skatter och avgifter,

6. underlag för fastighetstaxering,

7. revision och annan kontroll av skatter och avgifter,

8. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,

9. avgiftsskyldighet till ett registrerat trossamfund och medlemskap i fackförening,

10. yrkanden och grunder i ett ärende,

⁴ Senaste lydelse 2020:550.

11. beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende,

12. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd, och

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd *eller av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag, och*

14. uppgifter om sjuklönekostnad.

I databasen får även andra uppgifter behandlas som behövs för fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 16 maj 2023.

Efter remiss har yttranden över promemorian Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag lämnats av Affärsverket svenska kraftnät, Bolagsverket, Boverket, Domstolsverket, Energiföretagen Sverige, Energimarknadsinspektionen, Energimyndigheten, Fastighetsägarna, Folkets hus och parker, Fortifikationsverket, Företagarna, Försvarets materielverk, Försvarsmakten, Försäkringskassan, Förvaltningsrätten i Stockholm, Ideell kulturallians, Integritetsskyddsmyndigheten, Kammarkollegiet, Kammarrätten i Göteborg, Konjunkturinstitutet, Konsumentverket, Kronofogdemyndigheten, Lantbrukarnas riksförbund, Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Malmö kommun, Regelrådet, Region Blekinge, Skatteverket, Småföretagarnas riksförbund, Svensk dagligvaruhandel, Svensk Handel, Svenskt Näringsliv, Sveriges allmännytt, Sveriges Kommuner och Regioner, Säkerhetspolisen och Sölvesborgs kommun.

Följande remissinstanser har inte svarat eller angett att de avstår från att yttra sig: Ekonomistyrningsverket, Jönköpings kommun, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Norrtälje kommun, Riksdagens ombudsmän, Riksidrottsförbundet, Riksrevisionen, Svenska kyrkan, Vimmerby kommun och Västra Götalandsregionen.

Lagrådsremissens lagförslag

Förslag till lag om förfarande för elstöd till företag

Härigenom föreskrivs följande.

Inledande bestämmelser

1 § Denna lag innehåller bestämmelser om förfarandet för stöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser (elstöd).

2 § Skatteverket prövar frågor enligt denna lag.

Rätt att meddela föreskrifter om elstöd

3 § Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om förutsättningarna för att få elstöd och elstödet storlek.

Tillgodoräknande och utbetalning av stöd

4 § Elstöd som beviljas ska tillgodoräknas stödmottagaren genom kreditering på ett sådant skattekonto som avses i 61 kap. 1 § skatteförordningen (2011:1244).

5 § Om det finns ett överskott på skattekontot efter att elstöd har tillgodoräknats, ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut till betalningsmottagarens bank- eller kreditmarknadsföretagskonto. Uppgift om sådant konto inhämtas från betalningsmottagaren eller, med mottagarens tillstånd, från bank eller kreditmarknadsföretag. Skatteverket får besluta om utbetalning från skattekontot på annat sätt om särskilda förhållanden motiverar det. Utbetalning ska göras med högst det belopp som har beviljats i elstöd.

En utbetalning enligt första stycket ska inte göras om det finns något hinder som anges i 64 kap. 4 § skatteförordningen (2011:1244).

Om det finns ett överskott på skattekontot efter kreditering av ett elstöd, ska intäktsränta enligt 65 kap. 4 § tredje stycket skatteförordningen beräknas på överskottet från och med dagen efter tillgodoräkandet.

Återbetalning och återkrav

6 § Den som har tillgodoräknats elstöd är återbetalningsskyldig om

1. stödet har tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp, eller
2. villkoren för stödet inte har följts.

7 § Om en stödmottagare är återbetalningsskyldig får Skatteverket besluta att återkräva det felaktigt tillgodoräknade beloppet. Ett sådant beslut ska innehålla uppgifter om det belopp som stödmottagaren ska betala tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Återbetalning ska göras senast den sista dagen i månaden efter den månad då Skatteverket beslutat om återkrav.

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket besluta att återbetalningen ska göras senast en annan dag.

Prop. 2022/23:107
Bilaga 4

8 § Ett återkrav ska återbetalas genom insättning på ett särskilt konto hos Skatteverket för återbetalning. Återbetalningen anses ha gjorts den dag då betalningen har bokförts på det särskilda kontot.

Anstånd

9 § Vid återkrav enligt 7 § ska Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet.

Skatteverket får också bevilja anstånd med betalningen om det kan antas vara till fördel för det allmänna.

10 § Skatteverket får återkalla anstånd enligt 9 § första stycket eller sätta ned anståndsbeloppet om

1. förhållandena har ändrats väsentligt sedan ett anstånd beviljats,
2. sökanden har lämnat felaktiga uppgifter som legat till grund för anståndet, eller
3. det finns andra särskilda skäl.

Dröjsmålsränta

11 § Om ett belopp som har återkrävts inte betalas i rätt tid, ska dröjsmålsränta tas ut på det obetalda beloppet från och med dagen efter att elstödet tillgodoräknats till och med den dag betalning sker. Dröjsmålsränta beräknas efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244).

Om det finns särskilda skäl får Skatteverket helt eller delvis avstå från kravet på ränta.

Indrivning, verkställighet och preskription

12 § Om ett återkrav av elstöd inte har betalats i rätt tid, ska fordran lämnas till Kronofogdemyndigheten för indrivning. Bestämmelser om indrivning finns i lagen (1993:891) om indrivning av statliga fordringar m.m.

13 § Om det finns särskilda skäl får Skatteverket avstå från att lämna en fordran på återkrav för indrivning.

14 § Skatteverkets beslut om återkrav enligt 7 § får verkställas enligt utskönningsbalken trots att beslutet inte har fått laga kraft.

15 § Om en fordran på återkrav av elstöd har lämnats för indrivning, ska Kronofogdemyndigheten beräkna räntan efter en räntesats som motsvarar basräntan enligt 65 kap. 3 § skatteförfarandelagen (2011:1244) för tiden efter överlämnandet och driva in den.

16 § En fordran på elstöd som ska tillgodoräknas enligt 4 § får inte överlåtas innan beloppet kan betalas ut.

17 § En fordran som avses i 16 § får utmätas trots att den inte får överlåtas. Utmätning får dock göras först efter att Kronofogdemyndigheten har fått tillfälle att ta fordran i anspråk enligt lagen (1985:146) om avräkning vid återbetalning av skatter och avgifter.

Bestämmelserna i 5 kap. 1–3 §§ utsökningsbalken tillämpas inte vid utmätning av en fordran på elstöd som ska betalas.

18 § En fordran på återkrav av elstöd ska vid tillämpning av lagen (1982:188) om preskription av skattefordringar m.m. anses vara en sådan fordran som har påförts enligt skatteförfarandelagen (2011:1244).

19 § Beslut enligt denna lag gäller omedelbart.

Överklagande

20 § I 40 § förvaltningslagen (2017:900) finns bestämmelser om överklagande till allmän förvaltningsdomstol.

Skatteverkets beslut som avser anstånd enligt 9 § andra stycket får inte överklagas.

Denna lag träder i kraft den 8 maj 2023.

Förslag till lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 1 och 4 §§ och 2 kap. 3 § lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 §²

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Denna lag tillämpas vid behandling av personuppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet och i verkets handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter, lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete, lagen (1991:1047) om sjuklön och lagen (2020:548) om omställningsstöd *samt av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, om behandlingen är helt eller delvis automatiserad eller om uppgifterna ingår i eller är avsedda att ingå i en strukturerad samling av personuppgifter som är tillgängliga för sökning eller sammanställning enligt särskilda kriterier.

Bestämmelserna i 4–6 och 8 §§ samt 2 kap. gäller även vid behandling av uppgifter om juridiska personer och avlidna.

4 §³

Uppgifter får behandlas för att tillhandahålla information som behövs hos Skatteverket för

1. fastställande av underlag för samt bestämmande, redovisning, betalning och återbetalning av skatter och avgifter,
2. bestämmande av pensionsgrundande inkomst,
3. fastighetstaxering,
4. revision och annan analys- eller kontrollverksamhet,

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2003:670.

² Senaste lydelse 2020:550.

³ Senaste lydelse 2022:1684.

5. tillsyn samt lämplighets- och tillståndsprövning och annan liknande prövning,
6. handläggning
 - a) enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
 - b) av andra frågor om ansvar för någon annans skatter och avgifter,
 - c) enligt lagen (2015:912) om automatiskt utbyte av upplysningar om finansiella konton och 22 b kap. skatteförfarandelagen (2011:1244),
 - d) enligt lagen (2017:182) om automatiskt utbyte av land-för-land-rapporter på skatteområdet och 33 a kap. skatteförfarandelagen,
 - e) enligt 33 b kap. skatteförfarandelagen,
 - f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd, och
 - f) enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete och lagen (2020:548) om omställningsstöd samt av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag, och
- g) enligt lagen (2022:1681) om plattformsoperatörers inhämtande av vissa uppgifter på skatteområdet, lagen (2022:1682) om automatiskt utbyte av upplysningar om inkomster genom digitala plattformar och 22 c kap. skatteförfarandelagen,
7. fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande,
8. hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,
9. hantering av uppgifter om sjuklönekostnad, och
10. tillsyn, kontroll, uppföljning och planering av verksamheten.

2 kap.

3 §⁴

För de ändamål som anges i 1 kap. 4 § får följande uppgifter behandlas i databasen:

1. en fysisk persons identitet, medborgarskap, bosättning och familjeförhållanden,
2. en juridisk persons identitet, säte, ägarförhållanden samt firmatecknare och andra företrädare,
3. registrering för skatter och avgifter,
4. underlag för fastställande av skatter och avgifter,
5. bestämmande av skatter och avgifter,
6. underlag för fastighetstaxering,
7. revision och annan kontroll av skatter och avgifter,
8. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2007:324) om Skatteverkets hantering av vissa borgenärsuppgifter,
9. avgiftsskyldighet till ett registrerat trossamfund och medlemskap i fackförening,
10. yrkanden och grunder i ett ärende,

11. beslut, betalning, redovisning och övriga åtgärder i ett ärende,
12. uppgifter som behövs vid hantering av underrättelser från arbetsgivare om anställning av utlänningar som avses i lagen (2013:644) om rätt till lön och annan ersättning för arbete utfört av en utlänning som inte har rätt att vistas i Sverige,

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd, och

13. uppgifter som behövs för handläggning enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete eller lagen (2020:548) om omställningsstöd *eller av sådant stöd som avses i lagen (2023:000) om förfarande för elstöd till företag*, och

14. uppgifter om sjuklönekostnad.

I databasen får även andra uppgifter behandlas som behövs för fullgörande av ett åliggande som följer av ett för Sverige bindande internationellt åtagande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om vilka uppgifter som får behandlas i databasen enligt första stycket.

Denna lag träder i kraft den 8 maj 2023.

Lagrådets yttrande

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2023-04-13

Närvarande: F.d. justitierådet Martin Borgeke samt justitieråden Leif Gäverth och Eric M. Runesson

Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag

Enligt en lagrådsremiss den 23 mars 2023 har regeringen (Finansdepartementet) beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om förfarande för elstöd till företag,
2. lag om ändring i lagen (2001:181) om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet.

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Johan Westlund.

Yttrandets innebörd

Lagrådet anser sig inte ha tillräckliga skäl att avstyrka förslaget, men invänder mot det på olika punkter enligt vad som framgår av detta yttrande.

Lagrådsremissens innehåll

I lagrådsremissen finns förslag till sådana bestämmelser med anknytning till elstöd för företag som regeringen har bedömt bör finnas i lag. Den huvudsakliga regleringen av elstöd åt företag – bl.a. föreskrifter om förutsättningarna för elstödet, t.ex. vilka som kan få stödet och stödets storlek – är emellertid tänkt att finnas i en av regeringen beslutad förordning. Den författningen har alltså inte varit föremål för granskning av Lagrådet.

Enligt lagförslaget ska Skatteverket vara den myndighet som ska handlägga frågor kring elstödet. Meningen är att ett beviljat stöd ska tillgodoräknas mottagarna genom kreditering på skattekontot. Om det finns ett överskjutande belopp på skattekontot efter det att ett elstöd har tillgodoräknats ska det överskjutande beloppet automatiskt betalas ut om det inte finns något hinder mot utbetalning.

Det företag som har tillgodoräknats elstöd föreslås vara återbetalningsskyldigt om stödet har tillgodoräknats utan att företaget har haft rätt till stöd eller om stödet har tillgodoräknats med ett för högt belopp. En återbetalningsskyldighet ska gälla också om eventuella villkor för stödet inte har följts. Villkoren utformas enligt regler som ska finnas i förordningen.

I lagförslaget finns också bestämmelser om återkrav, anstånd, dröjsmålsränta och indrivning. De föreslagna reglerna ska börja gälla den 8 maj 2023.

Beredningen av förslagen m.m.

Förslagen i remissen grundar sig på en promemoria på 36 sidor som har tagits fram inom Finansdepartementet. Promemorian är daterad februari 2023 och sändes på remiss den 20 februari. Svarstiden var bestämd till den 6 mars. Det innebär att remissinstanserna fick tio arbetsdagar på sig för att sätta sig in i förslagen och formulera sina remissvar.

Efter föredragningen av förslagen inför Lagrådet har departementet i vanlig ordning fått möjlighet att återkoppla på Lagrådets allmänna reaktion på förslagen samt på de synpunkter som Lagrådet har lämnat på förslagen till lagtext och författningskommentar. Departementet har valt att återkoppla på Lagrådets synpunkter på lagtexten men inte på Lagrådets övriga synpunkter och påpekanden. Detta föranleder Lagrådet att ta upp också en del sådana synpunkter på remissen som i allmänhet inte brukar redovisas i Lagrådets yttrande. Syftet är bl.a. att försöka bidra till en mer läsvänlig produkt.

Det är tydligt att förslagen till reglering av elstöd till företag har beretts med brådska. Lagrådet har förståelse för att lagförslag ibland kan behöva tas fram på kort tid. Hanteringen i det här fallet utmanar emellertid den ordning som bör följas om nya lagar ska hålla en tillräckligt hög standard. Det är ingen överdrift att säga att den korta beredningstiden har påverkat kvaliteten på lagstiftningsprodukten. Att man från departementets sida har begränsat sina svar på Lagrådets i samband med föredragningen lämnade synpunkter och förslag till justeringar gör inte saken bättre. Tvärtom är förfarandet ägnat att försämra det sakliga utfallet av lagrådsgranskningen.

Lagrådet noterar även att tiden för de överväganden och justeringar som regelbundet är påkallade efter en lagrådsgranskning blir knapp. Detta gäller fastän Lagrådet har behandlat remissen förhållandevis snabbt.

Trots de invändningar som Lagrådet således har mot hanteringen av lagstiftningsärendet anser sig Lagrådet inte ha tillräckliga skäl att avstyrka förslagen med hänvisning till den bristfälliga beredningen. Men Lagrådet tillåter sig att utgå från att i vart fall den brist på återkoppling från departementets sida som här har förekommit utgör en singularitet.

Normhierarkin

Regleringen av elstödet föreslås alltså uppdelat så att de grundläggande reglerna om stödet ges i en förordning medan förfaranderegler och bestämmelser om bl.a. återkrav, anstånd, dröjsmålsränta och indrivning ska finnas i lag. I förordningen finns också bestämmelser om nätföretags och myndigheters skyldigheter att rapportera uppgifter som har betydelse för rätten till elstöd. Modellen leder till vissa lagtekniska problem. Ett exempel är att definitionen av vad som i lagen ska förstås med ”företag” – och som avviker från hur begreppet normalt uppfattas – finns i förordningen, men har betydelse också för förståelsen och tillämpningen av lagen. Som Bolagsverket anför i sitt remissvar – som i lagrådsremissens text emellertid har refererats på ett något missvisande sätt – framstår den föreslagna ordningen som ”bakvänd”. Att en författning för sin tillämpning ska vara beroende av en annan författning, som dessutom ligger på en lägre nivå i normhierarkin, är typiskt sett inte någon god

ordning. Bl.a. innebär en modell av detta slag att det som Riksdagen har utgått från vid sitt beslut att anta lagförslaget senare kan ändras av regeringen, något som kan leda till problem i rättstillämpningen.

Syftet med elstödet

På s. 11 i remissen anges att elstödet lämnas för framtida elkostnader, men beräknas utifrån förbrukningen under den bestämda referensperioden oktober 2021 – september 2022. Lagrådet har svårt att riktigt ta till sig detta resonemang. Stödet kan ju de facto inte avse framtida kostnader, eftersom det ska betalas ut helt oberoende av vilka kostnader som kan beräknas uppkomma för företaget framöver. Exempelvis kommer stöd att betalas även till företag som lägger ned sin verksamhet eller som har gått i konkurs efter referensperioden. Och något krav på att de beviljade beloppen verkligen ska användas för framtida kostnader finns inte i förslaget. Lagrådet har inte kunnat få svar på frågan varför det angivna synsättet har valts. I brist på en begriplig förklaring framstår det för Lagrådet som naturligare att uppfatta stödet som en ersättning för sådana kostnader som företagen har haft, låt vara att de utbetalade beloppen naturligtvis har betydelse för många företags ekonomi framöver.

Forum vid överklagande

Ett flertal av de beslut rörande elstöd som kommer att fattas av Skatteverket kommer att kunna överklagas. Några särskilda forumregler föreslås inte. Det innebär att besluten ska överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets ärendet först prövades. Det betyder i sin tur att vilken förvaltningsrätt som är behörig kommer att vara beroende av var någonstans som Skatteverket har fattat sitt beslut. Lagrådet ifrågasätter om detta är det lämpligaste. Naturligare vore nog om elstödsbeslut fick överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets klaganden är bosatt eller – om det rör sig om en juridisk person – har sitt säte. Fördelningen av antalet mål mellan de olika förvaltningsrätterna blir då mer jämn.

*Särskilt om *condictio indebiti**

Enligt förslaget ska den som har tillgodoräknats elstöd i vissa fall bli återbetalningsskyldig för hela eller delar av beloppet (se 6 §). Något undantag från återbetalningsskyldighet när felet ligger på Skatteverkets sida i enlighet vad som gäller enligt den civilrättsliga läran kring *condictio indebiti* (misstagsbetalning) ska alltså inte göras, så som förslaget är utformat. Principerna avseende *condictio indebiti* är tämligen väl utvecklade i rättspraxis (se t.ex. NJA 2015 s. 1072). Den föreslagna lagregeln i 6 § i förslaget bryter med en rättsutveckling som har pågått i över ett hundra år. Att återkrav bör kunna ske på grund av felaktigt intygande ter sig självklart liksom att återbetalningsskyldighet ska kunna beslutas om villkor inte har följts. Men bör verkligen samma sak gälla för alla felaktiga betalningar? Det kan framstå som alltför hårt att kräva återbetalning av den som i god tro har tagit emot ett belopp och sedan inrättat sig i tron att betalningen var riktig. Pengarna kan ha använts till investeringar för framtiden och ett krav på återbetalning kan säkert i en del fall äventyra företagens bestånd.

Lagrådet avråder alltså från en specialregel av det slag som finns i remissförslaget och som reglerar misstagsbetalningar på ett annat sätt än vad som är vedertaget enligt *conductio indebiti*.

Särskilt om handelsbolag

När det företag som söker elstöd är ett handelsbolag uppkommer vissa särskilda frågor. En är om stödet ska tillgodoföras handelsbolagets skattekonto eller i stället kontot för någon av bolagsmännen. En annan är om en delägare i bolaget kan ansöka om elstöd avseende el som har använts i bolagets verksamhet och få det tillgodofört på sitt eget skattekonto. Som Lagrådet förstår det är det avgörande om handelsbolaget eller någon av bolagsmännen är avtalspart i förhållande till elbolaget. Detta innebär att elstöd till handelsbolag kommer att kunna tillgodoföras på olika sätt.

Om handelsbolaget inte är momspliktigt eller betalar arbetsgivaravgifter har handelsbolaget i regel inte något skattekonto. Men annars kan förstås ett handelsbolag ha ett sådant konto. Ett tänkt fall kan vara följande. Handelsbolaget står för elavtalet och ansöker om elstöd. Handelsbolagets skattekonto har inget underskott. Elstödet blir sedan en inkomst hos en delägare, men denna har ett underskott på sitt skattekonto. Hade verksamheten i stället bedrivits som enskild näringsverksamhet hade elstödet inte betalats ut om den fysiske personen hade haft ett underskott på sitt skattekonto. Lagrådet ifrågasätter om det är motiverat att göra denna skillnad mellan delägare i handelsbolag och den som bedriver enskild näringsverksamhet.

Utformningen av remissen

Vid sidan av de mera övergripande synpunkter på förslagets innehåll som Lagrådet sålunda har lämnat vill Lagrådet ge uttryck för uppfattningen, att remissen rent framställningsmässigt har en ganska stor utvecklingspotential. I det följande tar Lagrådet upp några av de formuleringsfrågor som bör övervägas vid den fortsatta beredningen av förslaget.

Åtskilliga andra synpunkter på texten i remissen har lämnats i samband med föredragningen. Huruvida regeringen avser att beakta dessa har Lagrådet inte informerats om.

Rubriken på remissen är alltså ”Vissa förfarandefrågor för elstöd till företag”. Lagrådet är tveksamt till om detta är riktig svenska. Det skulle vara bättre om remissen kallades ”Elstöd till företag – vissa förfarandefrågor”.

På flera ställen i texten, och även i lagtexten, talas det om stöd som har ”tillgodoräknats felaktigt eller med ett för högt belopp”. Eftersom ett stöd som har tillgodoräknats med ett för högt belopp får betraktas som felaktigt, blir det oklart vad som avses med ”tillgodoräknats felaktigt”. Lagrådet föreslår att man i stället använder en formulering i stil med ”utan grund eller med ett för högt belopp”.

När det gäller ränteberäkningen sägs det på mer än ett textställe att räntan ska räknas ”från och med dagen efter” den dag då elstödet tillgodoräknades. Detta är samma som att räntan ska räknas ”från” dagen

för tillgodoräkandet. Så uttrycks saken också i 3 § räntelagen (1975:635). Enligt Lagrådets mening finns det inte skäl att avvika från det uttryckssätt som används i räntelagen och som får betraktas som gängse.

På s. 25 i remissen sägs att Skatteverket ska välja ut vissa företag för en ”manuell bedömning”. Lagrådet ifrågasätter om en bedömning kan vara manuell. I SAOL anges som betydelse för manuell ”hand-, med händerna, som sköts för hand”. Vad som avses torde vara att vissa ansökningar inte ska bli föremål för det annars normala automatiserade beslutsfattandet. Uttryckssättet bör ändras.

På s. 27 i remissen sägs – i ett avsnitt som handlar allmänt om sekretess – att i det allmänna verksamhet gäller sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen. Någon mening längre fram uttalas att sekretess gäller som huvudregel inte bara i förhållande till enskilda utan också mellan myndigheter etc. Hela stycket måste skrivas om. Utgångspunkten enligt svensk rätt är ju inte sekretess utan i stället dess motsats, dvs. offentlighet (se t.ex. 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen där handlingsoffentligheten som grundprincip är inskriven).

När det gäller tiden för ikraftträdande förs på s. 30 ett resonemang som är svår fångat. Det sägs att i promemorian som ligger till grund för remissen bedömdes den 16 maj 2023 vara en lämplig tidpunkt för ikraftträdande. Skatteverket har emellertid angett att verket behöver ytterligare tid för att hinna förbereda handläggning, inhämtande av uppgifter och utveckling av nödvändiga it-system och att ett ikraftträdande den 1 maj därför skulle vara önskvärt. Regeringen konstaterar att dessa åtgärder inte kan vara ett skäl att tidigarelägga ikraftträdandet och stannar för bedömningen att de nya reglerna lämpligen bör börja gälla den 8 maj. Uppenbarligen saknas det någon information för att resonemanget ska bli begripligt.

Förslaget till lag om förfarande för elstöd till företag

När det gäller rubriken till lagen får Lagrådet hänvisa till vad som har sagts i det föregående.

1 §

I paragrafen anges att lagen innehåller bestämmelser om förfarandet för elstöd till företag för att mildra effekterna av höga elpriser (elstöd).

Som nämnts i det föregående är själva regleringen av elstödet tänkt att finnas i en förordning. Lagrådet har framhållit att en ordning av detta slag inte är den bästa. Detta kan illustreras med att ordet ”företag” – som här inte används i den vanliga betydelsen – definieras i förordningen och inte i lagen. Lagrådet uppfattar det som naturligt att definitionen av ordet företag finns i lagen. I vart fall måste det i författningskommentaren utvecklas vad som avses med begreppet.

5 §

Paragrafen handlar om utbetalningen av elstödet sedan detta har krediterats på den berättigades skattekonto.

Det kan diskuteras om det behöver sägas att betalningen ska ske till betalningsmottagaren; detta framstår väl som en självklarhet. Lagrådet tänker att det som ska sägas i stället är att betalningen ska ske till det bank-

eller kreditmarknadsföretagskonto som betalningsmottagaren har anmält. Bestämmelsen behöver alltså skrivas på ett annat sätt.

I tredje stycket finns en regel om vilken ränta som ska beräknas på överskottet på skattekontot från dagen för tillgodoräkandet av elstödet. Med tanke på att överskottet ska betalas ut automatiskt är bestämmelsen svår att förstå. Det bör förklaras att de fall som föranleder behovet av bestämmelsen är de, där det av något skäl inte har varit möjligt att betala ut överskottet.

6 §

I paragrafen finns en bestämmelse om i vilka situationer som den som har tillgodoräknats ett elstöd är återbetalningsskyldig. Lagrådet efterlyser en beskrivning i författningskommentaren av vilket utrednings- eller beviskrav som ska gälla för att ett beslut om återkrav ska få fattas.

Av författningskommentaren att döma ska det vara fråga om ett strikt ansvar för den som har tillgodoräknats elstöd att återbetala alla felaktigt tillgodoräknade utbetalda belopp. Lagrådet får hänvisa till vad som i det föregående har uttalats under rubriken Särskilt om *condictio indebiti*.

Paragrafens utformning leder även till frågan, vad kravet på återbetalning innebär. Har en utbetalning ägt rum är det förstås motsvarande belopp som ska återbetalas och återbetalningen ska ske till ett särskilt konto hos Skatteverket enligt 8 §. Men ska även ett tillgodoräkande som inte har lett till en utbetalning, t.ex. på grund av ett underskott på skattekontot, leda till ett återbetalningskrav? Bli det inte då i stället en debitering på skattekontot av det ”återkrävda” beloppet? Ett förtydligande i författningskommentaren kan vara på sin plats. Denna synpunkt har bäring även på bl.a. 7 och 8 §§.

7 §

Enligt bestämmelsen ska Skatteverket få besluta att återkräva ett felaktigt tillgodoräknat belopp. Detta innebär att verket ska ha en möjlighet att avstå från att besluta om återbetalning. I författningskommentaren ges som exempel på fall där det inte bör beslutas om någon återbetalning att återkravet avser ”mycket små summor”. Lagrådet efterlyser en något tydligare uppgift om vilka belopp som i sammanhanget utgör ”mycket små summor”.

Det bör också klargöras huruvida Skatteverkets beslut att återbetalning inte behöver ske utgör en eftergift av statens fordran eller om en fordran på återbetalning på något sätt lever kvar. En annan fråga är under hur lång tid som Skatteverket kan ompröva ett beslut om elstöd och återkräva ett tillgodoräknat och utbetalat belopp.

9 §

Enligt paragrafen kan Skatteverket efter ansökan bevilja anstånd med hela eller delar av betalningen av ett återkrav om det är tveksamt hur stort belopp som kommer att behöva betalas. Ett sådant anstånd får bestämmas till längst tre månader efter dagen för beslutet i den fråga som har föranlett anståndet.

Lagrådet förordar att man även här räknar tiden från beslutsdagen.

I paragrafens andra stycke, som anger att anstånd med betalningen av ett återkrav får beviljas också i det fallet att ett anstånd kan antas vara till fördel för det allmänna, är ordet ”också” felplacerat.

Ändring i lagen om behandling av uppgifter i Skatteverkets beskattningsverksamhet

1 kap. 1 och 4 §§ samt 2 kap. 3 §

I paragraferna görs följdändringar. De har emellertid blivit språkligt felaktiga och måste omformuleras.

Lagrådet noterar även att uttryckssättet ”för” elstöd till företag används. Om ”elstödslagens” namn ändras får det göras en konsekvensändring i den här lagen.

Finansdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 18 april 2023

Närvarande: statsminister Kristersson, ordförande, och statsråden
Slottner, M Persson, Wykman, Malmer Stenergard, Kullgren, Bohlin

Föredragande: statsrådet Wykman

Regeringen beslutar proposition Vissa förfarandefrågor för elstöd till
företag